

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IBÄCKEN

ILLUSTRERAD TIDNING

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTCIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

No **37**

DEN 16 SEPT. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

SKOLNUMMER

På väg till skolan.

Ateljé Jæger.

vari Rosa Grünberg berättar om när hon för 25 år sedan debuterade på Svenska Teatern.

JAG ÖGNADE NYLIGEN GENOM EN artikel om Svenska teaterns 25-årsjubileum och såg även mitt namn bland de uppträdande. Tankarne började då att röra sig om minnen från denna min debut på scenen, känslor och stämningar som länge vilat började åter vibrera, och den ena bilden efter den andra skymtade fram ur minnets dunkel.

Det var på våren 1898 och jag var då en ung flicka på ännu ej fyllda 20 år, men hade redan i många år under de bästa lärarinnors ledning idkat studier såväl i sång som deklamation och plastik.

Jag hade beslutat mig för att söka engagement hos direktör Ranft, som jag hört så mycket talas om och som jag visste skulle börja operettsejour å Vasateatern där han dittills givit stora dramatiska stycken såsom Kungsämnena, Kameliadamen m. fl. Det är att märka att jag ännu aldrig sett någon operett. Min mor hade hela sitt liv svärmat för operan och alltid drömt sig sin dotter som operasångerska. Följaktligen kommo alla teaterbesök under min uppväxttid endast och allenast att gälla operan, där jag var en ivrig och ensidigt entusiastisk fru Jungstedtbeundrarinna. Carmen, Amneris, Cherubin, Orpheus, vilka underbara prestationer! Hos denna konstnärinna fanns ju allt, härlig apparition, vacker röst, lidelsefullt temperament, och hennes plastik sedan! Vem kan väl, om han en gång sett hennes underbara, ädle Orpheus, någonsin glömma en sådan helgjuten konst? Troligen kommer det nog aldrig att finnas maken till denna storslagna konstnärinna, och hennes glansperiod vid vår opera var en epok utan like. Jag är glad att ha varit i tillfälle att se och studera något så fullkomligt. Ej underligt att poesiers strängar ofta kommo i dallring bland åskådarne, och fru Helen Sjöstedt — en svägerska till mig — tolkade efter en Orpheusföreställning i ett fru Jungstedt tillägnat stämmningsfullt poem dessa sina känslor på ett sjäfullt sätt, där det bland annat heter:

Din Orfeus var ren såsom himlen i söder,
som nyfallen snö uti nord,
som daggen på löven, då vårsolen glöder
hän över den vaknande jord.
Där susade tidevarvs djupa magi
igenom din varelses strängar,
och tonernas andar med ljuvt trolleri
mig lyfte till solljusa ängar,

Och lyran, vars stjärnbild på himmelen brinner,
sin glans åt ditt öga hon gav.
Och kring dig en glittrande slöja hon spinner
likt solglitterstänk på hav.
Din Orfeus ej sjunker i tidernas ström
med sin pathos, sin kärlek, sin längtan,
du fyllt idealets vackraste dröm,
i hans sång och odödighetsträngtan.

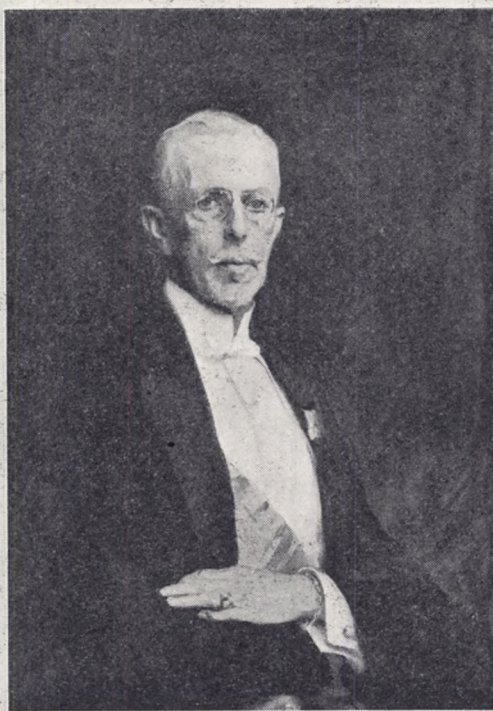
Med vemod tänker jag alltid på att det är synd att tiden ej kan stå stilla, ty sådana fulländade talanger skulle vara evigt unga till glädje för fler generationer än en.

Men jag kommer i min entusiasm alldeles bort från mitt egentliga ämne — mitt eget obetydliga jag och mina första steg på tiljan. Alltså gav jag mina vokalisböcker en god dag tillsvidare och beslöt att söka engagement hos den store direktören. För denna händelse rådde min kära mamma mig att köpa en pärlstickad kapp, som då var på modet, och en stor sned röd

Denna gång lämnas ordet åt en kvinnlig krönikör, som roande och underhållande ger några teaterminnen i samband med Svenska Teaterns 25-årsjubileum. Det är professorskan Rosa Grünberg-Sjöstedt, som berättar om hur det kändes att debutera.

hatt, ty man skulle väl se ut som en »artist», när man sökte sig in vid teatern.

Jag gjorde förstås som hon sade och snart befann jag mig med mina nothäften i hand på jakt efter min blivande chef vid Vasateatern. Jag gick in genom sceningången och blev sittande vid dörren, ty det var generalrepetition och direktören be-

Ett nytt porträtt av konung Gustaf utställes f. n. i Nationalmusei kupoltak. Det utmärkta porträttet, som påbörjades under konungens vistelse i Cannes 1922, är utfört av den på den förnämna porträttkonstens område internationellt ryktbare P. A. de Laszlo, till bördens ungrare, numera bosatt i England.

fann sig i salongen. Det var Härmännen på Helgoland som repeterades och bakom kulisserna och i gången där jag satt gingo medeltida krigare och skönjungfrur omkring och pratade om all dagliga ting, telefonerade etc. och viskade troligen ibland sins emellan om den obekanta unga damen i röda hatten, som så envist satt och väntade och såg så nyfiken och förvånad ut.

Jaså, såg det så ut i verkligheten bakom kulisserna?! Se där kom fru Lundeqvist, allvarlig och ståtlig, och där kom den väna fröken Gottschalk, numera fru Gibson. De gingo in i sina klädloger, men jag tyckte allt att de voro bra otrevliga när de drogo för sina förhängen, jag som satt där och sträckte på halsen för att få se en skymt av hur det såg ut i en klädloge.

Äntligen var repetitionen slut och jag inkallades för att provsjunga. Jag lotsades in på scenen över konstgjorda kullar och annat bråte, trasslade in min stora hatt i

kulisser föreställande trädgrupper och buskverk och jag trodde jag skulle dö när jag fick se alla härmännen och skönjungfrurna stå i kulisserna för att höra på.

Men Nalle Halldén som ackompanjerade, — han var nämligen kapellmästare, Hjalmar Meissner skulle först tilltråda på hösten, — gav mig några uppmuntrande ord och så gick provsjungningen av stapeln och lyckades riktigt bra. Åtminstone fick jag beröm av kapellmästaren, ty själv var jag alldeles för mycket förvirrad för att riktigt veta hur allt gått till.

Provsångerna voro pagens aria ur Hugenotterna (opera förstås, med koloratur och drillar, min specialité på den tiden) och Dalpolska av Dannström. Så blev jag inkallad på kansliet, och nu fick jag tillfälle att ordentligt beskåda min blivande direktör, och jag tyckte mig aldrig ha skådat en skönare man.

Han höll först en tyst rådplägning med en kamrer om vad som var att göra med denna nykomling. Ta av er hatten, sa direktören, jag måste se hur ni tar er ut utan den. Jag gjorde så och bad att få läsa upp ett stycke som jag inövat för fru Winterhjelm, för jag ville ju visa att jag hade flere strängar på min båge. När detta var över inföll han: Jaha, allt det här har ju gått bra, ni är engagerad med 125 kr. i månaden. Jag blev ganska häpen och sade honom också att det var bra lite. Men han svarade mig endast filosofiskt: Den här gången är det jag som bestämmer gaget för er, en annan gång, om ni gjort lycka är det ni som bestämmer gaget för mig. Därpå tog han fram ett kontrakt, strök vissa paragrafer, inflikade andra och när han tecknade sitt namn tyckte jag mig finna att han darrade på handen, mumlande: »Bara jag inte gör någon dumhet nu.»

Sen följde sommaren med glädje och sorglöshet på landet, men till den 15 augusti hade jag fått kallelse till min första repetition. Det var med ganska kusliga känslor jag inställde mig till denna å Djurgårds-teatern, där Bröllopet på Ulfåsa skulle instuderas som inledningsprogram å Svenska teatern den 6 sept. med anledning av att teatern inköpts av direktör Ranft och av honom totalt danats om till den teatersalong med prägel av värme och festivitas som den alltjämt sedan dess bibehållit.

Jag hade ju egentligen blivit engagerad till den lyriska ensemblen å Vasateatern, men Ingalills roll i Ulfåsa blev mig tilldelad därför att där var en liten visa att sjunga. Jag var först lite orolig, ty jag trodde att alla kunde sina roller utantill redan på första repetitionen, men jag lugnade mig snart då jag fann att alla kunde lika lite som jag. Harald Molander var regissören och som han visste hur oerfaren jag var, var han nog vänlig att gå igenom rollen med mig före repetitionens början. Så fortsatte övningarna dagligen, och jag var inte lite stolt över att få göra mina första stapplande steg på tiljan i en sådan ensemble som bestod av Gerda Lundeqvist, Valborg Holmlund-Hanson, August Lindberg, Anders de Wahl, Oscar Eliason, Bror Olsson m. fl., som alla voro beprövade

(Forts. sid. 884).

VILL NI HA ER FLICKA I GOSSKOLA?

EN SIDA AV DEN AKTUELLA FRÅGAN: PRIVATSKOLA ELLER STATSLÄROVERK?

Landshövdingen Edén anser, att det inte betyder så mycket, om man placerar sina barn i privatskola eller i statsläroverk, ty huvudsaken är och förblir goda lärarkrafter. »För övrigt är jag för min del av den mening», fortsätter hon, »att varken privatskola eller statsläroverk är idealet. Om råd och tillfälle gäves, skulle jag allra helst se det ordnat med privatläsning, emedan på detta sätt de erforderliga kunskaperna kunna bibringas barnen på vida kortare tid och sålunda lämna möjlighet för uteliv och träning i kroppsarbete.»

»Pojkar äro bussiga kamrater för flickorna.»

Fru Fanny Alving, lektor Hj. Alving's fru, yttrar sig med stor bestämdhet. Hon skulle utom all fråga sätta sina flickor i statsläroverk, om de skulle börja skolan nu. Pojkar äro bussiga kamrater. Fru Alving talar av erfarenhet: hon har själv gått i samskola och trivdes på allt sätt med gosskamraterna, fast de just inte utmärkte sig i lärdom. »Men detta berodde väl på, att de mest voro 'utskott', förkastade av läroverken. Säkert är, att båda könen ha gott av samvaron och att man i regeln inte behöver befara varken tendens till kurtis — som det ofta talas om — eller mindre grundlighet i undervisningen än i privatskolorna.»

Regissören hr John Brunius möter med sympati bestämmelsen om flickornas placering i statsläroverk. Han finner det ingalunda otroligt, att flickorna komma att gynnsamt påverka pojkarna, göra dem mindre vårdslösa och mera ridderliga. »Själv har jag en liten flicka, men om jag skall sätta henne i privatskola eller läroverk, när den tiden kommer, vet jag ännu inte. Den dagen, den sorgen.»

Den nya bestämmelsen om flickors tillträde till statsläroverk har på allvar gjort den frågan aktuell, om flickor och gossar böra gå samman i skolan eller ej. Är det över huvud taget nyttigast för ett barn att gå i privatskola eller i statsläroverk? fråga sig i samband därmed många föräldrar. Är behandlingen för klemig i den förra, för opersonlig i det senare? Var är undervisningen grundligast? Vi ha hos en hel del mammor och pappor hört oss för om var de helst skulle se sina barn placerade. De framkomna synpunkterna, som synes rätt varierande, återgivnas här nedan.

En motsatt åsikt: könen var för sig!

Fru Olallo Morales är rädd för att hon verkar litet gammalmodig när hon lägger fram sin mening, men det kan inte hjälpas: hon håller bestämt på, att det skall vara skillnad mellan uppfostran av gossar och flickor. Från 7 till 15 år kan det kanske gå an att samundervisa bägge könen, men efter 15 år blir läggningen hos gossar och flickor för olika — då böra de alltså skiljas åt. Då blir det också gärna svärmeri i stället för kamratskap.

»Själv tänker jag aldrig sätta min flicka i statsläroverk. Flickor är i alla fall flickor — det vet jag, som har så mycket med flickor att göra. Naturligtvis kan det finnas orsak att göra undantag: om en flicka har stor läshåg och själv gärna vill till statsläroverk är det ju allt skäl i världen att ställa henne dit. Men detta är individuellt. Någon norm bör det inte göras till.»

Gossar och flickor i tonåren för artskilda för att fostras samman.

Fru Febe Reinius, gift med lektor Josef Reinius, ger i korta ord en utredning från sin synpunkt:

Om jag skulle vilja sätta min flicka i ett gossläroverk? Absolut nej! Och varför inte?

Skälen äro så djupgående att de knappt talas om på några rader. Den som intresserar sig för frågan bör tänka och läsa sig in i den. Det behöfve vi göra med de flesta uppfostringsfrågor. Vi skulle då kunna hjälpa ungdomen effektivare.

Jag vill blott nämna: Vi ha själva ungdom i 17—14-års åldern av båda könen. Min personliga åsikt är, att flickor och pojkar i »ton-åldern» ha en oerhört ringa förmåga att bedöma och värdesätta varandra rätt — de äro för mycket inriktade på sig själva, sin egen utveckling — och kunna därför knappt fostra varandra rätt. Jag anser dem i dessa år så artskilda, att de ej med riktigt gott resultat — d. v. s. att flickor förbli flickor och pojkar, pojkar — kunna fostras samman... I somras läste jag, angående drivning av blommor, att man nu för tiden mycket lägger an på att låta arter, som höra samman, också komma samman på samma växtställe.

Så få de enklast den rätta jordmånen, de rätta växtbetingelserna.

Låt oss också plantera våra flickor och pojkar i deras rätta jordmån.

Den sociala sidan av saken.

Redaktören och författaren Torsten Fogelqvist yttrar om sakens allmänna sida:

Under förutsättning att statsskolorna icke meddela en mindervärdig undervisning är det blott god samhällsanda att låta sina barn gå i statens skolor tillsammans med barn av skilda stånd och villkor. Den privata undervisningen kan lätt bibringa ungdomen en känsla av sär- och undantagsställning och skapar på så sätt en för samhällsandan skadlig exklusiv miljö.

Om femtio år förefaller vårt skolväsen absurt, säger fru Stjernstedt.

Gunås, så länge man har sina ungdomar i skola, finner man åtskilligt att kritisera, säger författarinnan fru Marika Stjernstedt. Att nu börja därtill grubbla över hur jag skall göra, om jag hade en liten nybörjerska att placera, det ber jag vänligen få slippa. Hällre skulle jag då vilja säga något om vad jag tänker om skolfrågan i hela dess utsträckning f. n. Det kunde göras vidlyftigt nog, men kan även reduceras till ett par rader: min tro är, att nutidens pluggläsning utan verklig koordination av de olika ämnena, och som håller det uppväxande släktet i sammanlagt årtal fjättrad inomhus vid skolbänken, kommer att om femtio år, ja, långt fört, give Gud, förefalla komplett uppåt väggarna!

Sigrid Brandel, hyllad såväl av publik som kritik för det utomordentligt konstnärliga sätt varpå hon utför titelrollen i Gilberts trevliga operett Katja på Oscarsteatern i Stockholm.

Marie Sundelius, den svensk-amerikanska operasångerskan, har å Stockholms opera erövrat publiken med sin förträffliga sång och sitt behagliga framträdande.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

"DÅ ALLT UTOM MIN LÄXA

NÅGRA KÄNDA PERSONLIGHETER BERÄTTA

Klockan och kristendomstimmen.

Fröken Anna Maria Roos, som ägnat hela sitt liv åt ungdomen, dels som pedagog och författare av barnen så högt uppskattade första läseböcker, dels som sagoföreläsare, har inte glömt hur svårt det var att sitta stilla en lång kristendomstimme. Okynnet minns man bäst, menar hon, och berättar nedanstående små lustiga historier:

På tysta svarta tygskor kommer tant Mina intassande i klassrummet. Hon har håret hängande i släta blanka gardiner kring pannan, liksom alla de tanterna ha, som förestå den här stora skolan, men hon ser inte alls sträng ut — nej, över tant Minas fula snälla ansikte ligger alltid en prägel av den hjärtligaste välvilja. Men när hon nu kommer intassande, veta vi alla, att hon har att fylla en plikt, som för henne säkerligen kännes smärtsam. Ty den innebär en tillrättavisning åt den klass hon är föreståndarinna för.

Hon stiger upp på en stol — sedan hon först omsorgsfullt brett en tidning över den —, så höjer hon sig på tåspetsarna mot den stora väggklockan och hänger en vit näsduk över urtavlan.

Det är för att vi ska ha kristendomslektion.

Tant Mina har med sorg och ogillande märkt, att just under dessa lektioner våra blickar ofta glida bort till klockan för att se hur pass långt visaren hunnit på sin väg. Och för att stävja vår syndiga otålighet har hon hittat på att hänga över urtavlan.

Men när kristendomslektionen är över, kliver hon upp och tar bort näsduken igen.

När vi kommo upp i femte klassen, kunde vi i alla fall triumfera över den snälla tant Minas försiktighet. Då hade vi ett klassrum, vars fönster vette ut åt Mälaren; man såg ut över blänkande vatten och fjärran höjder, och borta i de Södra bergen stod en väderkvarn som räckte sina vingar upp emot den lysande aftonhimlen — lik-

Få minnen hålla sig så friska och levande i ens medvetande som minnena från skoltiden, då löje och möda blandades samman på ett sätt som kanske aldrig senare i livet. De skolminnen, som några kända personer här berätta, äro muntra historier, som i en humoristisk glimt fånga även kulturbilder från gångna dagar.

som i en flammande längtan mot oändligt klara rymder. Det kunde ändå inte tant Mina hindra en ifrån: att om och om igen vända blicken bort från en tråkig kristendomslektion för att se hän mot en strålande oändlighet.

Nyttan av näsblad.

En gång var det i alla fall som i den milda tant Minas anlete röjde sig ett drag av ogillande.

Det var en vacker vårdag. Vi kommo överens om, några stycken, att det skulle vara utmärkt lämpligt att få lov från sista timmen i och för en promenad utåt Djurgården. Men vilken förevändning skulle man hitta på för att be om detta?

Helena T. blev vår räddning. Helena T. hade en stor och av oss alla avundad begåvning för att blöda näsblad. Det hände emellanåt, att hon mitt i en lektion måste skynda ut med näsduken för ansiktet, vadan hon fick mer än en lektion avsevärt förkortad.

När hon nu mitt under ifrågasvarande diskussion fick ett anfall av sin rätt tilltalande åkomma, insågo vi strax att här var något att göra av. Helena släpades till gymnastikrummet där en soffa stod under en svart tavla, på soffan placerades Helena med tillsägelse att hålla ögonen slutna och se så pass lidande ut som möjligt var, och på den svarta tavlan skrevs med en bit krita dessa ord: Följderna av

överansträngning! Så rusade vi till tant Mina, drogo henne till gymnastikrummet och pekade med åtbörder av tragiskt patos på det bleka blodiga offret och den dystra överskriften, allt under det vi framhöllo hur lämpligt det skulle vara om vi finga sista timmen fri för att komma ut och andas lite frisk luft.

Underligt nog, finga vi verkligen den åtrådade lovtimmen. Men det märktes tydligt nog på tant Mina att hon inte tyckte riktigt om arrangemanget i gymnastikrummet.

Jag förmodar att man fick lära sig en del nyttigt i skolan. Men rannsakar man sina skolminnen, så är det onekligen mest okynnet man kommer ihåg.

Omedveten kritik av äktenskapet.

Författarinnan Sigrid Elmblad berättar:

Något skolminne? — Uppriktigt sagt, det första jag äger förskriver sig från den gång då jag anmälde mina egna småtingar till skolgång, och jag tror jag kände samma blyghet som de för den okända institutionen. Den svenska friheten var inte en tom fras i min barndom. Privatundervisning var för övrigt inte något ovanligt sätt att inhämta kunskaper och att en god grund till sådana med dylik stod att vinna torde bäst bevisas, då jag nämner att en av de sex kamrater som med mig mottog vetandets frukter av en dugande lärarinna var Sigrid Leijonhuvud.

Hur det däremot tillgick i skolan på adertonhundra-tjugotalet har min mor berättat mig och hur pass klara begrepp de små eleverna erhöles av sina själlöst upprabblade läxor framgår av att hon hela sin barndom läste: »un couple bet. ett äkta par.» i den tron att ett äkta par på franska hette »un couple bet.» En omedveten kritik av äktenskapet. Betecknande för den uppfostran i tukt och Herrans förmaning, som hörde till den tidens sed är även att min mor, då

Det är inte bara teckningen, som tages på ett nytt sätt i skolan (se bilder och text från Iduns utställning av barnteckningar!), även teatern får tjäna barnens konstnärliga uppfostran. Här två bilder från teaterföreställningar av elever i Göteborgs Högre Samskola. T. v. scen ur det av fru Mannheimer omarbetade satyrspillet *Cyklopen* av Euripides, t. h. scen ur fru Mannheimers sagospel *Den vise mannen och prinsessan*, som senare utkommit i bokform. Om *Teckning och Teater i skolan* höll fru Mannheimer i samband med Iduns utställning ett intressant föredrag.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

JAG LÄTT OCH LUSTIGT FANN"

S I N A M I N N E N F R Å N S K O L B Ä N K E N S D A G A R .

hon råkat slarva bort sin katekes av fruktan för det straff som väntade henne stal en katekes i skolan, fastän hon hela sitt liv för övrigt var hederligheten själv. Ännu vid sjuttio års ålder plågades hon av mar-drömmar att sitta på skolbänken och inte kunna sina läxor. Då hon förtäljde sina skolminnen drog jag alltid en suck av lätt-nad över att inga äga. Men många gånger senare har jag känt det som en stor tomhet. Det är i alla fall en gemenskap med många glädjeämnena, som man aldrig fått taga del av.

Historien om ett beröm.

Det är kanske naturligt, att rektor J. Kjederqvist, Norra Latinläroverket, själv pedagog, just berättar ett skolminne om en lärare och en latinstil och därav drar en psykologisk lärdom. Han skriver:

Nio år som skolpojke — de förberedande oräknade — och trettio som lärare har jag gått i skolan. Den första periodens minnen äro skolhistorier, lustiga paschaser, med originella lärare som huvudfigurer. Dem har jag berättat hundratals gånger. Märkvärdigt nog var det inte någon av dem, som strax föll mig i minnet, när jag fick Iduns uppmaning. Den jag kom att tänka på först var denna.

Vi hade docenten och lektorn, sedermera professorn i romersk värtalighet Carl Magnus Zander i latin, och vi hade en bestämd uppfattning, att han var mindre skolfux än någon annan. Inte bara för det han småsvor ibland, eller kunde ryka ned på en pojke som till slagsmål, när sinnet rann på utan därför, att det sades, att han med belägg ur litteraturen kunde försvara vilka bockar han ville mot censorerna — det högsta beröm en latinlärare kunde få av skolpojkar. Men så var det också särskilt något annat: han var inte rädd för att berömma.

Valter B. var en ganska bekväm yngling och inte något märkvärdigt till en dag

han fick sin stilbok tillbaka med betyget: 'på min ära charmant'.

Undrar någon att Valter B. fick en position att försvara i klassen, och att de andra lågo i för brinnande livet för att söka åstadkomma något dylikt. Detta hände i 7:1. Vi voro i 7:2. Och fallet sträckte sina verkningar även till oss, där a och A ibland förekommit. Kunde man verkligen få mer än A på en stil?! Intresset för latinsk stilskrivning var oerhört.

Det skall ett visst mod till att berömma sådana arbeten. Faran är bakslag. Zander hade det modet. Och förklaringen är för mig den, att den djupa insikt han ägde i sitt ämne i förening med pedagogisk blick var det som gjorde, att han så väl förstod, vad vi i vår enkelhet skulle kunna åstadkomma. Han hade som man säger sinne för proportioner.

Då Sago-Greta ingick fostbrödralag med gosskamraterna.

Fru Greta Holmgren, välkänd för Sveriges barn som Sago-Greta, var en riktig pojkflicka, och hennes livligaste skolminne handlar om ett rejält slagsmål.

Ett skolminne? skriver hon till Idun. Det är inte lätt, ty i och med detsamma ordet skolminne kastas fram är det som att trycka på en knapp i en automat och det bara strömmar fram bilder från — den gamla goda tiden. Jag läste först privat i hemmet tillsammans med mina bröder och ett par andra gossar som nu äro goda och redliga män i staten. Från den tiden minns jag blott de allra värsta odygder och pojkestreck och vad som mest fastnat i mitt sinne är en gruvlig snöbollssstrid — och ett fasligt nederlag för mig själv.

Min far tyckte att det var hälsosamt för mig att gå klädd som pojke och det gjorde jag ända tills jag var 13 år. Kort hår förstas och sjömansblus öppen i halsen och på vintern en norsk rödluva på huvudet, samma dräkt hade också mina bröder. Från den

tiden minns jag också ett par käcka stövlar som var min stolthet. Jag minns hur de hårda bakkapporna gjorde ont på fotknö-larna och gav dem skavsår men intet förtog den stora lyckan att verkligen ha pojkestövlar. Jag delade ljuvt och lett med mina bröder och gosskamraterna, vi ingingo fostbrödralag så fort vi hunnit så långt i Odhners historia och jag har ännu ärret kvar på min vänstra tumme — det var där vi skaffade oss en skåra för ceremonien och vi satte samman tummarna och lät blodet ordentligt droppa ner i en liten sandhåla på gården.

Att skildra snöbollskriget blir för långt för Idun men jag vill i korthet berätta att vår gård låg intill en stor gosskola och att vi hade byggt oss en stor fästning som överglänste alla andra. Från denna befästade plats utmanade vi fem helt fräckt flera hundra pojkar när de strömmade ut på sin rast. Följden blev att de i ett obehagat ögonblick störtade över gatan in på vår gård. Så fort de fingo syn på mig började de ropa: Asch, det är bara en jänta — och så kastade de sig över mig ensam och arbetade mig med knytnävarna och stövlarna så att jag trodde min sista stund var kommen.

Då ljöd lärarens visselpipa från andra sidan och pojkarne måste till sin förargelse lystra och återvända till skolgården. Jag blev uppburen av vår kokerska som var stor och stark och sen kom jag i säng några dagar. När jag kom upp igen var jag helt fosterländskt målad i starka gula och blå färger och gick stelbent och vacklande omkring en tid i hemmet.

Jag minns mycket väl att det var inte svedan och värken som mest plågades mig, utan det var de förnärmande tillropen att jag var »bara en jänta», som gnagde och tärde på mig till den grad att de outplånligt ristat sig in i mitt minne. Och ändå har jag aldrig blivit någon riktig kvinno-sakskvinna — förklara det.

"När vi sitta i vår bänk" är en både rolig och lärorik film, som upptagits på Göteborgsutställningen av Svensk Filmindustri och som levandegör folkskolans utveckling i vårt land. T. v.: Så här gick det till i förra delen av 1800-talet, då den duktige gossen med rund förtjänstbricka på bröstet fick handleda en kamrat, som fått straffbricka för sin ouppmärksamhet. Nu för tiden äro alla duktiga och flitiga, inte sant? — men vilken trevlig undervisning ha vi inte också! Se den moderna skolsalen för handarbeten t. h. På väggarna synas elevernas skisser för krittavlor.

CAP *Kakao*

lämnar ingen bottensats, är mycket god, dessutom dryg och billig.

ETT FLICKGYMNASIUM PÅ ÅTTIOTALET

DR. LYDIA WAHLSTRÖM BERÄTTAR MINNEN FRÅN SKOLAN, SOM EN GANG VAR GRÅBRÖDRAKLOSTER.

NÄR MAN SOM JAG, INTE GÅTT i skola mer än två år av sitt liv, är det inte underligt om den tiden ristat in sig i minnet. Och om man sedan till straff blivit dömd att tillbringa en stor del av sitt återstående liv i en annan skola, är det inte underligt om man i något avseende föredrar den gamla, om man också trivs aldrig så utmärkt i den nya. För dem som tillhörde Wallinska skolan, då den låg på Riddarholmen, lär nog den skolan stå som det oupphinneliga idealet vad beträffar romantiskt läge. Den bestod av två gamla, genom en täckt, »överjordisk» gång sammanbundna hus i den räta vinkeln mellan dåvarande riksdagshuset och arméfövaltningen. Sedan blev lokalen upplåten åt en avdelning av Stockholms borgarskola, och då jag för åtskilliga år sedan tittade in, ryste jag vid anblicken av de skrivmaskiner, som då profanerades det vackraste klassrum i världen, med utsikt åt både Strömmen och Mälaren. Inte hade jag under min gymnasiitid drömt om att man kunde förlägga sådana studier till en byggnad, där understa våningens valv skvallrade om härstamning från medeltiden — vi gymnasister hoppades till och med, att det var i det gamla gråbrödraklostrets salar vi hade fått flytta in. En sandstenstavla med inskriptionen »STOCKHOLMS GYMNASIUM», hade Wallinska skolan fått ära och därvid för säkerhets skull tillagt orden »FÖR FLICKOR». Den tiden tronade man ju i ensamt majestät, och skylten fick stå kvar fast man på min tid hade åtminstone en konkurrent nämligen i Lyceum.

Av mina lärare (åren 1886—88) minns jag bäst lektor Magnus Höjer. Hans imponanta panna och kraftiga profil skulle egentligen ha kräft en imponerande längd, men sådan han nu var — under medelhöjd, med temperamentsfulla gester och livlig mimik — gjorde redan hans utseende ett frapant intryck och distraherade mig så under min tentamen i historia, att jag glömde att vara rädd. Det var sedan min stora sorg, att vår klass aldrig fick mer än en timme litteraturhistoria för honom varje vecka. Hans lektioner buro prägel av den tränade populärföreläsaren, och jag njöt när han vandrade fram och tillbaka på golvet och med tummarna i ärmhålan slungade fram att Ödman sjöng Bellman, »som en riktig kanalje...» Jag tyckte framför allt om Höjer för att han inte skrädde ord, utan behandlade oss som om vi varit pojkar, och jag glömmer inte min belåtenhet, när han vid en avslutning förklarade, att våra lagrar inte skulle skördas i balsalen utan på skolbänken.

Höjers diametrala motsats var historieläraren d:r Westrin, den sedermera så kände arkivmannen och redaktören för Nordisk Familjebok — även han en talare av rang, fast av ett betydligt mera avslipat och glättat kynne. Westrin hade något av hovman i hela sitt väsen, och han var visst inte okänslig för kvinnlig charm hos sina lärjungar, men hans undervisning var intressant, och hans stora lätthet att tala förledde honom aldrig att glömma förhöret. Han var satiriskt anlagd och kunde med allvarlig

Doktor Lydia Wahlström, studierektor vid Ahlinska skolans gymnasium, har i sin senaste roman och i artiklar, bl. a. i Idun, visat sig som en frisk och förstående skildrare av ungdom, då hon i mer eller mindre grad bygger på egna minnen. De skolminnen hon här berättar från ett av våra äldsta flickgymnasier, äro både roliga och belysande.

uppsyn fråga om Kristianopel låg i europeiska eller asiatiska Turkiet. Han hade också en underbar förmåga att hålla sig allvarsam inför de barockaste svar, såsom till exempel i följande situation. Det gällde Napoleons uppträdande mot Pius VII, och Westrin frågade om inte något liknande hade hänt med någon annan påve. — »Jo med hans far,» blev svaret. »Hans far» upprepade Westrin — naturligtvis i sin allra mest skeptiska ton. Och jag vill minnas, att han höll sig lika allvarsam, när vederbörande sedan i sin förvirring utbrast: »Nej det var ju sant — han hade ingen far!»

I krikskrivning hade vi dåvarande rektorn för Södra latinläroverket Carl von Friesen, vars kärvt manliga väsen ingav en oerhörd respekt.

Aeneas fuktade sig i anseende till sitt ansikte med en strid flod.

Latinläraren, lektor Gilljam var den kände skolmannen och universitetskanslerns yngre bror och gjorde säkert inga anspråk på att kunna i något avseende upptaga hans mantel. Han snusade ansenligt, men vi kommo snart underfund med, att man kunde få översätta någon väl överläst bit, ifall man bara fixerade honom skarpt i det ögonblick han tog fram dosan. Han hade en käpphäst i ordens grundbetydelse och det var aldrig värt att, ens när det gällde poesi, söka komma fram med några lediga och vackra översättningar. Vi gjorde därför naturligtvis vårt bästa i det orimliga och njöto sedan storligen av att se hans dilemma mellan belåtenhet och förargelse när vi misshandlade Vergilius med sådana fraser som: »Alla dardaniderna tjöto med munnen» eller: »Aeneas fuktade sig i anseende till sitt ansikte med en strid flod», vilket inte betydde att Aeneas tvättade sig, utan att han grät. Jag har emellertid alltid varit vår gamle latinlärare tacksam för detta ordrytteri, som mer än en gång varit mig till god hjälp, då jag ute i livet haft användning för mitt latin.

Tout qui är något tokigt.

Den kanske yppersta pedagogen i sitt slag var vår lärare i franska lektor Hugo Philp. Alla latinare skrevo franska på den tiden, och Philips minnestekniska konstigheter höra sannerligen till de ränder, som aldrig gå ur. Eller vem av hans lärjungar minns inte, hur de uttryck, som styra subjontif i franskan i själva verket också utmärka de stämningar man genomgår före och efter studentexamen, nämligen fruktan, bekymmer, förvåning, förtjusning och be-

låtenhet... Eller att uttrycket tout qui är någonting tokigt, och att man lika litet kan möta quelqu'un i en nekande sats som man möter ett lindebarn rökande cigarr på Drottninggatan! Philip brukade alltid säga, att han på studentfabriken var ett rytande lejon, men möttes då av böner, att vi skulle få höra hur det tog sig ut. Han var en jäktad lektionsgivare, som i början av lektionen började lägga sin klocka framför sig på katedern och sedan när den svalnat, tryckte den mot ögonen. Och säkert kändes det vilsammare att ha att göra med unga damer, som läst franska sedan första klass och bemödade sig om ett gott uttal än att plugga med pojkar som tyckte att franska lät tillgjort, såsom pojkar än i dag bruka tycka.

Den största allmänbildningen bland Wallinska skolans lärare den tiden hade säkert lärarinnan i tyska, fröken Molly Rothlieb. Såsom dotter till den kände kyrkoherden i Tyska församlingen i Stockholm var hon både svensk och tysk, och hennes ladylika väsens utpräglade humor och estetiska smak förfelade inte sin verkan på oss, fast vi nästan voro för outvecklade att riktigt kunna sentera den fond av kulturhistoriskt vetande som i förbigående ströddes över Hermann und Dorothea eller Schillers Vereinigte Niederlande. Som moster och delvis också uppfostrarinna till Carl Laurin har hon säkert haft ett varaktigare inflytande på svensk kultur än vad hon kunnat ha som lärarinna för de Wallinska gymnasierna.

När Lydia Wahlström och Gulli Rossander hade disputation om nödlögnen.

I mina skolminnen ta lärarna ett mycket bredare rum än kamraterna, med vilka man egentligen endast umgicks under frukostrasten, som av åtskilliga bland oss delades mellan bönsalen och trottoaren utanför Riddarholmskyrkan. På Munkbron köpte man äpplen om höstarna och gjorde sina första lärospån i telefonering med Belltelefonen, då Stockholms enda. I bönsalen karikerade man varandra på svarta tavlan, dansade hambo efter orgel — förbjudet och därför spännande — och hjälpte varandra med att lösa problem eller »dra» latinska översättningar. Vi hade på den tiden inga biintressen mer än de rent privata, intet föreningsliv och intet socialt och politiskt jäkt, som numera kan ta även skolungdomen i anspråk. Dyingarna av spannmålstullarnas beryktade urtimarisdag måste naturligtvis tränga fram även till oss så nära som vi hade till riksdagshuset, åtminstone funno vi det intressant att möta Liss Olle i sin leksandsdräkt eller S. A. Hedin i sin eleganta bonjour och att råka ut för polisens beskäftiga uppmaning att skingras om tre av oss »bildade grupp» på Riddarholmsbron. Men tullstridens innebörd intresserade inte oss hälften så mycket som våra bekanta gossar i Beskowska skolan, vilka delade sig i protektionister och frihandlare och slogos så att rockarna gingo itu. På det hela taget voro vi betydligt barnsligare än nutidens kvinnliga gymnasterna.

(Forts. sid. 885).

Vid **långturer** med bil samt då bilar komma till användning vid **bröllop** passa bäst **FREYS stora, eleganta bilar**, förda av landets mest tränade chaufförer.
Namnanrop: Freys Hyrverk.

5:~

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:~

U N G D O M E N S E G E N S I D A

B L A N D S V A R T A O C H G U L A S K O L B A R N .

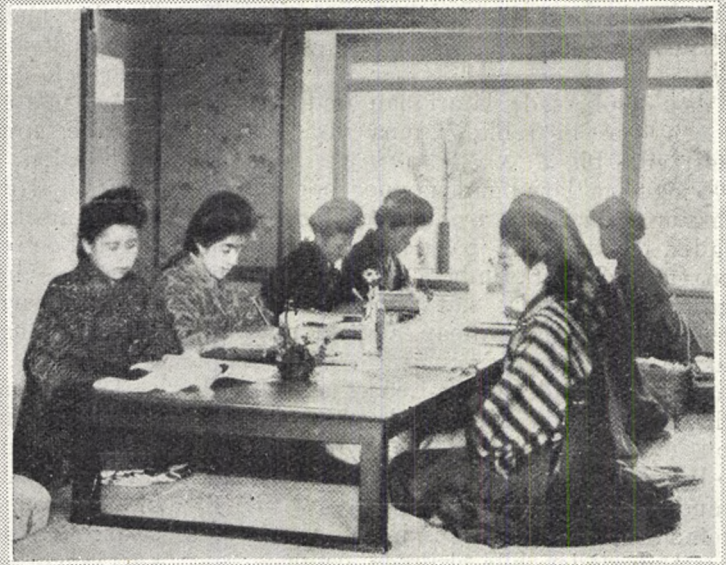
Negerbarn lära sig addition under palmernas skugga.

TVÅ negerpojkar i Ostafrika stå i skamvrå och läsa över bakläxa.

Ågarna av dessa bastanta hårflåtor äro kinespojkar i Formosa, som ha lektion i japanska.

I Tokios högre flickskolor sitter man inte på skolbänken utan på skolkudde.

Huvudbry.

LOGOGRYF.

Mitt hela främlingen ser ibland
i söderns härliga, rika land,
där sommarfågeln i kronan sjunga
och guldgul frukt kring dess kvistar gunga.
Med fruktens syra man kryddar lätt
och lagar till många smaklig rätt
och även här uti nordens länder
till lemonader man den använder.
Först får den lille ett klenst betyg,
för det han fuskat en gång i smyg;
men han förtjänat ett bättre bara
för vad han ej vill i skolan vara. —
Var är han helst under regn och storm?
Och varav gjord var den leksaksform,
med mynt uti, — som han fått av Lisa,
för vad han lärt henne till en visa?

Nämn trenne övade sångare?
Och när de sjunga hur kallas de?
Och vilken stämman kan bäst behövas?
Samt teckenspråket, som måste övas?
Då en av bröderna gjort en tur
med ett av fjällmarkens boskapsdjur,
med huru många han delat läger
i största tältet, som lappen äger?
Vad fann han under en längre färd?
Och vill där stanna vid egen härd?
Ett framgångsmedel ibland de bästa;
och en besvikelse för det mesta.
Vad bittra minnen så ofta gjort,
som om de glömmas, det ej går fort?
Och genom vad får man sinnesstyrkan,
och varifrån kallas vi till kyrkan.
De tilltalsord, som man alltid har,
och vad höll blomman i stoftet kvar?
Och vad behöver ej omförgyllas
då Sveriges konung och drottning hyllas?

GÅTA.

Säg mig, om du en buske sett, som varit utan gren.
Säg mig, om du har sett en kam, ej gjord av horn
och ben?
En spelare jag känner, som på spel ej tappa kan.
En sko jag vet, som aldrig görs av läder, — nej
minsann?
En konung skall du nämna mig, som intet rike har.
En tupp jag sett som aldrig gol — säg vet du vem
han var?
Har någonsin du sett en kvarn, som utan vingar
går?
Och känner du en knekt, som ej har skägg, ej
heller hår?
En nyckel brukar jag, som aldrig öppnar några lås.
Ett hus jag vet, som ramlar, då det av vindfläkt nås.

Det är fastslaget att **BECKERS Linoleumfernissa**
gör mattorna outslitliga. Säljes hos alla färghandlare.

DEN BÄSTA SKOLHISTORIEN

EN AXPLOCKNING UR DE ROLIGA SVARENS MÄNGD.

Vid uppropet. Läraren:
— Heter du Stenström? Din mamma heter ju Björck.

— Ja, se mamma gifte om sej, men det gjorde inte ja.

En gammal rolig skolhistoria. Sven berättade om den barmhärtige samariten:

— Och han förband hans sår och göt olja därin och satte honom på hans ök.

— Sitt ök! rättade läraren.

Sven satte sig.

Under lektion i engelska.

— Nå, Ture Blom, vad heter hundvalp?

Dog — dog —

Nåå?

— Dogcart.

Läraren frågade:

— Vad tror ni att Noak tog sig för i arken?

— Han kanske fiskade, föreslog Alfred. Men då sade Knut:

— Jag tror inte att Noak fiskade.

— Varför det? frågade läraren.

— Jo, han hade ju bara två maskar.

Axel, som är mycket idrottsintresserad, berättar under kristendomstimmen:

— Lärjungarna lupo till Jesu grav, och Petrus låg före.

— Försök, sade lärarinnan under ritlektionen, om ni i bild kunna visa vad ni helst vilja bli.

Tjugofyra lärjungars pennor började genast utforma de mest olikartade figurer och bilder, hänsyftande på det de tänkte om sin framtida verksamhet. Blott den tjugofemte, Britta-Lena, satt och funderade.

— Nå, sade lärarinnan, vet du inte vad du vill bli, Britta-Lena?

— Jo, svarade Britta-Lena, jag vill bli gift, men jag vet inte hur jag skall rita det.

Pastorn: Säg namnet på en av de mindre profeterna, Kalle?

Kalle: Amor. (Discipeln förväxlade Amos med den lille skälmen Amor.)

En skolgosse sade om Gustav IV Adolf efter avsättningen: »Han kallade sig Gustav den övre» i st. f. överste Gustavsson.

Vad är det, som svänger, då man talar eller sjunger? — Halsbandet. (i st. f. stämbanden).

Det trefaldiga c (i st. f. trestrukna c).

Manschetterna på överläppen i st. f. mustascherna — —

På vilket sätt simmar kräftan? — Stjärten går framåt och huvudet tillbaka.

Hur är riksdagen sammansatt? — I högra kammaren och den andra kammaren.

Vad hette Gustav Vasas tredje gemäl? Katarina Stenhuvud.

»Denna termometer är författad av en svensk skald vid namn Celsius.»

Var bor indianerna? — I Indianien.

Kyrkomötet består av hälften präster och hälften medmänniskor.

Landsbygdslärare.

Iduns uppmaning till läsekretsen att sända in roliga skolhistorier har väckt livlig genklang. På denna sida lämnas nu ett urval av de bästa anekdoterna från skolbänken. Tävlningen hålles fortfarande öppen, och de av Iduns vänner, som vid genomläsningen av Skolnumret dra sig till minnes andra lustiga skolhistorier, böra sända in dem. Det vinkande priset är ett bokpaket av 25 kronors värde. Och blir det lika bra anekdoter i nästa nummer som här, får redaktionen tydligen dela ut extrapris.

Biblisk historia. Då Jakob flydde från sin broder Esau till morbrodern Laban, stannade han utanför staden och sände bud före sig. Men Laban tog vänligt emot honom. Han skyndade ut till honom och sade: »Kom in, du Herrens välsignade! Vi står du här och gapar? Har du aldrig sett folk förr!»

Guds straffdom över de första människorna är svår för en 7-åring att lära in. Det är så många underliga saker, som talar om där. En liten gosse återgav den sålunda: »Du förbannade orm, jag skall sätta fikonlöv mellan dig och kvinnan.»

Dramatisk och spännande är historien om Kain och Abel. Det där märket på Kains panna måtte särskilt ha gripit den, som citerade straffdomen över den brottslige med orden: »Är du galen, Kain, har du slagit ihjäl din broder, så att du har blivit svart i ansiktet!»

Historielektion. En följd av Gustav III:s intresse för vitterhet och konst var, att »svenska folket vittrade sig och gjorde sköna konster».

(I en småskola på landsbygden.)

Lärarinnan till en nybörjare: »Huru många ögon har du?» Lärj. »Två.» Vartill skall du ha dina ögon?» Svar. »Att blunda med.» »Vartill skall du ha din mun?» Svar: »Att prata med.» »Än din näsa då?» »Att snyta oss me'na.» »Vad ska' du då ha dina öron till?» Lärj. (liksom förnärmat av de många frågorna): »Dom sitter där ändå dom.»

(En historia från en skola i närheten av stad.) Det var läsning av ord, som skulle förklaras. Så kom man till ordet bonde. Lärar. »Vet någon av er, vad en bonde är för något?» Endast en liten flicka satte upp sin hand. »Nå, lilla Sigrid.» Sigrid: »En bonde är en sådan person, som dricker kaffe på fat.» A. H.

Ser ni barn, synagogföreståndaren måste vara en mycket lärd och förständig man! Det var en stor heder att bli det.

Erik i klass II (djupt allvarsam): Ja — det är precis som med skällkon — det!

Tillhörde Lindholmens gård, där Gustaf Wasa föddes, hans far?

Nä-ä — — han var inte hemma hos sina föräldrar, när han föddes.

Vilken är kroppens största hålighet? Hjärnan.

Vaka själ och bed Och till Strix dig red.

Vad heter den flod, som rinner genom Livland? — Kudde (Düna).

Hur dog Ragnar Lodbrok? De kastade honom i en ormbunke, men fröken, hur kunde han dö av det?

Vad hade Ragnar Lodbrok på sig i striden.

En bärsäck.

Vad kallas det förhållandet, att präster-na levde ogifta?

Det andliga frälset.

Lektion i tyska.

Die Arbeiter von Krupp. = kroppsarbetare.

Vilken praktisk användning har lagern? Till lagerdricka.

Målfyllig var han etc. Vad betyder målfyllig?

Att han hade god aptit vid målen.

Ur en uppsats:

När Olaus Petri kom till Strängnäs, blev han mycket god vän med ärkedjaken Laurentius Andreae.

Vems är det lilla pinjeskottet i fönstret? Görels.

Har du dragit upp det själv, Görel?

Nej, fröken, jag stack bara ner fröet i jorden, och sen gick det upp av sig själv.

Luther i Worms: »Här står jag och kan ingenting.» Detta gjorde ett mäktigt intryck på de församlade och har sedan blivit en av kärnpunkterna i kristendomen och kallat Augsburgska bekännelsen.

(Realskoleexamen 1922.)

Om Jesus i templet vid 12 års ålder.

När då människorna skulle fara hem från Jerusalem, måste de fara genom ödsliga trakter, där de tyckte det var ruskigt att färdas ensamma. Därför ringde de på till varann och gjorde upp sällskap.

Erik XIV hade liksom två genus: det ena hette Karin Månsdotter, det andra Göran Persson.

Anna-Clara har varit näsvis mot lärarinnan och blir ålagd att be om förlåtelse. Det sker motvilligt och hon säger bara: — Förlåt.

Lärarinnan tycker inte om tonen och vill gärna ha det ändrat till ett: Förlåt, snälla fröken. Hon frågade därför:

— Vet du inte vem jag är?

Anna-Clara tittar oförstående ett ögonblick, men så säger hon:

— Förlåt, Blenda Josefina Söderström.

BLUS BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

DOCKAN OCH LÖJTNANTEN

NÅGON STANS I VÄSTERGÖTLAND ringlar en å. Den hör kanske ej till de bredaste eller längsta och mest betydande, men är i gengäld så mycket mera idyllisk. Den snor som en lång orm mellan alstränder, förbi åkrar och ängar, silar mellan trädrötter och kullerstenar och kittlar kräftorna på ryggen, rutschar nedför mångfaldiga vattenfall, slår knut på sig här och där, bildar öar och halvöar, kanaler och rännilar. En härlig å för bad, för rodd i kanot och eka, för jumpning och isflagssegling. En spännande å att längta till från skolsalarna — och från de många långa åren, som runnit bort i kapp med den.

Mest längtar man kanske om våren, när solen sticker in och låter dammet glänsa som en guldväg genom rummet.

*

Det är lördag. Jag är mycket liten och har ännu ej börjat skolan. Jag sitter i matsalen på min mors plats och ser ut genom de öppna fönstren och dörrarna. Allt är så tyst, så tyst, och jag är alldeles ensam. I knät har jag min stora »arvsdocka», nästan lika stor som jag själv och så gammal att hon heter Albertina och är klädd i krinolin. Hon har vita porslinskinder med matt skära rosor, ljusblå ögon, som aldrig sova, men blicka allvarligt på mig varje gång jag ser på henne. Porslinsåret är ramsvart och högt uppsatt. Det är en gammal erfaren docka, som varit med om mycket och ger goda råd och varningar. Trösta den sorgsne kan hon som ingen annan. Vi sitta och vänta på att slutsalmen skall sjungas i skolan. Sen komma alla eleverna och lärarna ned för skolbacken och sprida sig över gården. Då trampar, snurrar och surrar det.

Det är muntret.

— Albertina, den som ändå finge gå i skolan.

Albertina ser på mig och tycker det samma.

Nu... hör salmen: Heere siigne duu och råååde. Melodien känner jag och så

En trevlig skolklänning av brunaktigt ylle-tyg, som bildar plisserad kjol och en rak jumper utan ärmar. Härtill hör en blus i oblekt linne, och som överplagg en kort rak yllejacka. Modellen bredvid, som kan sys av t. ex. två gamla klänningar, består av mörkblå cheviot och röd dito som framstycke och ärmar. På ärmar och kjol blåa band.

Hur en liten roman ur livet framstår för ett barns undrande och oskyldiga ögon — det skildrar denna fina lilla novell i Iduns skolnummer.

långt av texten, vilken jag fortsätter på mitt eget sätt:

— ålavaladuå...

Albertina blir förskräckt, kastar sig handlost ur min famn, ner i golvet. En skräll — jag följer med ner, ser, förstår — Albertina är död — världen är svart — livet slut. Så får jag luft — gallskriker, skriker, skriker.

Min far kommer in — sträng — ty han har blivit störd.

— Vad är det? — Tyst — såå —. Nå, du har slagit den gamla fina dockan. Du är också både för stor och för liten att alltid sitta med det där åbaket. Tyst — tyst, säger jag. Men sannerligen — om du inte skall få börja läsa. — Så har du något att ta dig till.

Hur jag lät trösta mig minns jag inte. Jag fick emellertid tre skolkamrater, så vi voro fyra, som skulle lära abc den sommaren.

»Fröken» var naturligtvis stor, det voro alla på den tiden, när de inte voro små, som jag själv. Hon hade kortklippt hår, stärkkrage och skjortveck, hög byst och för övrigt smal om livet. Varje dag brukade en herre komma in till oss i skolsalen och mäta henne om livet med sina händer. Det tyckte fröken var omåttligt roligt. Dessutom var hon rädd för åskan och då var det rart om den där herrn var i närheten, så hon kunde få gömma ansiktet under hans rockslag. Vem herrn var, minns jag inte, men han hostade alltid och hade bestämt inga ögon, bara ögonhål, och blåa läppar. De kallade honom löjtnanten.

Ibland, på rasterna, när vi sprungo ned till ån för att fånga ålingar och grodor till kräftbete, talade vi om fröken. Fridolf,

den äldste av oss, förklarade att fröken var kär i löjtnanten. Kolossalt mystiskt och intressant. Men Fridolf påstod också att fröken var dum — för vad var han för en löjtnant, han hade ju aldrig uniform. Hon är dum, för han skall dö. Det har vår jungfru sagt.

Det var hemskt. Skulle löjtnanten dö — gå i tusen bitar, som Albertina. Och tänk fröken, som tyckte om honom. Jag visste hur det kändes.

Jag sökte upp fröken. — Om hon ville plocka blommor? Jo, fröken tog min hand och vi gingo ut i trädgården, över krocketplanen, in i skogsparken, ned till ån. Här växte smörblommor, prästkragar, hjärtgräs och annan härlighet. Fröken var så tyst, men i stället gick munnen på mig, som en liten lammsvans. Fröken suckade. Å, det var sant, hon var förstås ledsen. Det hade jag glömt.

— Säg, fröken, när vi dör, kommer vi då till Gud?

— Ja, om vi varit snälla.

— Är löjtnanten snäll?

— Ja.

— Kommer han till Gud, när han dör?

— Säkert, säkert. — Frökens ögon blevo stora och mörka och sågo långt förbi mig. — Då kan han ju ha min Albertina så länge.

Men då slog fröken båda händerna för ansiktet och grät nästan lika högt som jag, när min docka — — ja, — dog.

— Gå, gå.

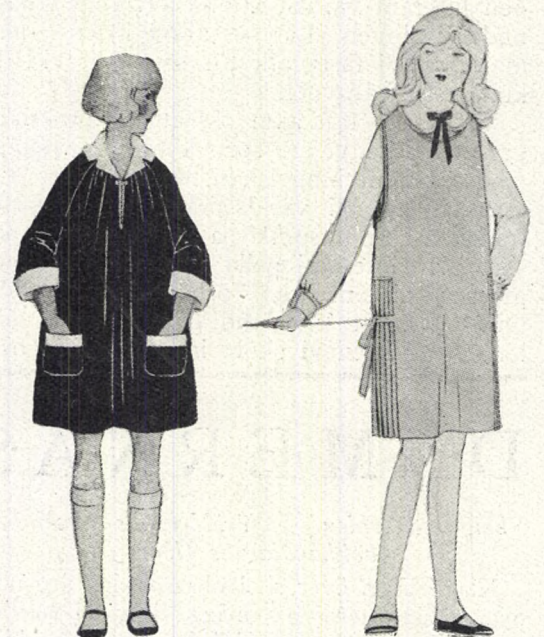
Om en tid reste löjtnanten och det var bra, sade min stora syster. Så blev det någon reda med läsningen.

Ja, vi lärde läsa och en dag läste Fridolf i tidningen att löjtnanten var död och att de hade skjutit vid hans grav. Skjutit? Men jag tänkte vad jag tänkte, vem visste bättre än jag hurudan smäll det blir, när någon dör.

RUTH HOLM.

Praktiska skolkläder.

Det skulle vara lustigt veta, hur många meter blå cheviot, som ärligen säljas för att slitas ut på skolbänken. Ty den blå chevioten är och förblir skolyget framför alla andra. När papporna äro med för att köpa en färdig klänning åt dottern, berättar man hos Paul U. Bergström, blir det vanligen de korrekta, engelska sjömansdräkterna som väljas, gärna med en extra blus i rött ylle för söndagarna. För en 10-åring kostar en sådan sjömansklänning 42 kronor, men i bästa fall kunna de också räcka fem år, tack vare inläggningar i foder och fällen. För övrigt finner man för den, som vill ha konfektion, kamgarnscheviotklänningar från 19,50, nätta riktiga cheviotkläder med herculesbandbesättning för högre priser o. s. v. Stickade ylleklänningar finnas för flickor upp till 12 år för cirka 29 kronor, och de användas mycket som övergångsklänningar på hösten men bli naturligtvis ej så praktiska som den praktiska chevioten. Som ytterplagg för skolbarn äro säkert de tjocka ulstrarna i mörkbrunt eller mörkblått mest lämpliga, enkla och varma som de äro. Att kläda barn i fint pälsverk är att skämma bort dem i två avseenden och göra dem ömtåliga till hälsan och pretentiösa till smaken. Och slutligen för att klä skol flickan från huvud till fot, vilka näpna hattar finnas ej nu för våra döttrar allt från småklasserna upp till backfischären. Trevligast äro onekligen klockhattarna, i år ofta i handsydd filt, felb eller en så ungdomlig och mjuk modell som en klocka i rosa silkesvelours.

För en flicka från Kindergartenålder upp till tio år är en mörk sammetsklänning med små uppslag av linne eller ljusst siden och sydd i raglanmodell både varm och nätt. Modellen till höger för småflickor från 6—12 år, kan lämpligen sys i mörkblått med en tvättblus eller kulört ylleblus inne i den raka med veck i sidorna försedda klänningen.

Föräldrarnas uppmärksamhet hänvisas på Sveriges äldsta, främsta och största specialaffär för Barnkläder. Vi ha i år större sortiment än någonsin, de bästa kvalitéer och senaste nyheter till våra nu så låga priser. A.-B. M. BENDIX för all beklädnad i största urval till Flickor och Gossar.

A.-B. M. BENDIX

H. K. H. Kronprinsens Hovleverantör
Regeringsgat. 9 - Sturegat. 5

EN G E L S K A E L L E R T Y S K A ?

VILKET ÄR DET BÄSTA BEGYNNELSESPRÅKET? AV LEKTOR CARL O. KOCH.

VID VÅRA ALLMÄNNA LÄROVERK har ju sedan latinet trängdes undan från småklasserna, tyskan varit det grundläggande språket, vilken ställning det erhöi, emedan det på grund av sin formrikedom i viss grad ansågs kunna ersätta latinet såsom medel att bibringa eleverna säker grammatisk kunskap. Även i flickskolorna har tyskan i stor utsträckning undanträngt franskan som första språk. Emellertid har på senare tider många röster hörts, som yrkat att engelskan bör i skolan inleda raden av främmande språk, under det att tyskan först bör komma i andra rummet, och detta yrkande har ytterligare fått ett stöd i Skolkommissionens förslag, som låter engelskan börja i den tilltänkta realskolans 1:sta klass och tyskan först i 2:dra. Frågan är onekligen ganska komplicerad.

Det är nämligen många skilda synpunkter, som spela in och kräva hänsynstagande, om än i olika grad. Här brottas kulturella, praktiska och pedagogiska intressen och göra var för sig anspråk på att få avgöra saken. Av dessa böra helt säkert de pedagogiska vara de utslagsgivande, åtminstone synes det undertecknad såsom skolman så, och det av följande skäl. Att jämföra tysk, engelsk och fransk kultur och deras betydelse för oss är skäligen lönlöst. I den blivande skolan måste antagligen, vare sig Skolkommissionens förslag antages eller, såsom vi skola hoppas, grundligt omarbetas, s. k. koncentrationsläsning införas på högstadiet, d. v. s. vissa ämnen måste, efter att ha lästs relativt grundligt på ett lägre stadium, avslutas före studentexamen. Det är då alls ej säkert, att begynnelsespråket får en lika stark ställning som de andra i de högsta klasserna, och det är ändå först där, som kulturella och litterära värden kunna avvinnas språkundervisningen. Låt oss alltså i detta sammanhang ej fästa allt för stor vikt vid de kulturella hänsynen.

Vi böra också akta oss att av praktiska grunder driva någon sorts konjunkturpolitik med språken. Engelskan tenderar mer och mer till att bli världsspråk, det är sant; franskan gör anspråk på företrädesrätt såsom det internationella språket vid kongresser, diplomatiska förhandlingar o. d., under det att Tyskland ligger slaget och lemlästat. Men vi skola inte låta lura oss.

En skolfråga, som länge varit på tapeten och som blivit allt mer och mer brännande under den sista tiden, är den om vilket främmande språk som bör vara begynnelsespråket i skolan. Här ger nu lektor Carl O. Koch, själv språklärare, en utredning i frågan.

Det kan ej dröja länge, innan det i ekluten härdade Tyskland återtar sin ställning i den internationella samfärdseln och handeln. Det är svårt att säga med vilket språk vi då få mest att göra och vilket vi komma att ha största nyttan av.

Nej, låt oss komma ihåg, att det är fråga om skolundervisning och därför låta de pedagogiska synpunkterna bli avgörande.

Barnet.

*Blåögd, troögd, lockomfluten
som ett vackert löfte, bunden
vid en hemlighet, ej bruten,
sitter på mitt knä i kvällen
drömmens prins i sagostunden.*

*Brasan brinner — barnet binder
nya trådar fast vid sagan
om en hemlös liten stjärna.
Tystnad fallit...
Övermättad flyr minuten.
Barn, för Mor ett löfte är Du
och för Far en hemlighet.
Det är bara tvenne sidor
av vad ingen vet.*

*Skall en gång Du kunna lyfta
ur Ditt hjärtas innandömen
någon djärv och mogen tanke,
länge under oro värdad,
äntligen i gärning sprungen?
Lyfta den så att den tindrar
som en mild och vänlig stjärna
för de få, som gå på samma
livets vägar fram som Du?*

*Eller skall Du
vandra ensam,
självvisk, stjärnlös,
genom livet?
Ingen vet det, men i fjärran,
bidar Dig Din hemlighet!*

ARNE SWAHN.

Den fråga, som framför allt måste besvaras, är följande: Hur bör språkföljden vara för att lämna det bästa möjliga resultatet för språkundervisningen i sin helhet? Endast i ett avseende tycks enighet råda, att franskan ej bör vara begynnelsespråk, ty även flickskolorna ha ju mer och mer låtit detta inträda på ett senare stadium, allt efter som de lagt sig vinn om att ge sina elever en större kompetens i den hårda kampen om utkomsten. Annars stå här förespråkarna för tyskans och engelskans företrädesrätt ganska skarpt mot varandra. Anhängarna av den äldre grammaticerande metoden framhålla, att tyskan är det lämpligaste begynnelsespråket, emedan det är formrikast och därför bäst ägnat att skänka nybörjaren säker grammatisk insikt och därmed också en fast grundval för studiet av de andra språken. Vännerna av den s. k. direkta metoden, som lägga mer an på imitation för att uppöva örat och skapa språkkänsla och anse den grammatiska drillen såsom något sekundärt, hålla före att engelskan passar bäst på det tidiga studiet. De framhålla, att det som för nybörjaren i engelska är svårt, nämligen uttalet, läres bäst av den helt unges böjliga tunga, under det att den grammatiska analysen, som är nödvändig redan för den, som börjar studiet av tyska, fordrar mer mognad än förstaklassisten är begåvad med; de anse dessutom, att den form-enkla och lättvindiga engelskan har större förmåga att väcka de ungas intresse än tyskan, som tröttrar genom sin tyngd. I alla händelser är det tydligt, att det är lättare att väcka nybörjarens intresse för ett sådant språk som engelska, som mycket bättre lämpar sig för ett friare inlärande än tyskan; man kommer mycket fortare framåt, talövningar, läsning av lätt text o. d. bereda mindre svårighet, och hela undervisningen får därför lätt en fart och en friskhet över sig, som är svår att avvinna den elementära undervisningen i tyska. Studiet av det senare språket är däremot eller kan åtminstone vara mycket givande på överstudiet, då den tyska klassiska litteraturen på ett helt annat sätt än den engelska och den franska ligger inom räckhåll för den mogna skolynglingen. — Dessa synpunkter göra mig mest benägen att sälla mig till dem, som yrka på att engelskan skall vara begynnelsespråk, följt av tyskan ett par år senare.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Skolboksanarkien — föräldrarnas gissel och bokhandlarnas plåga.

Klagomålen över skolboksanarkien äro inte nya. Här återgivna inlägg visar emellertid, att det icke är bara i föräldraläget man klagar. Insändaren är en person, väl inne i bokhandels- och förlagsförhållanden. Upp till strid alltså alla som lida under skolboksanarkien:

Inom den svenska läroboksproduktionen råder en anarki som saknar motstycke i något annat land i världen. Landet tyranniseras av Chrouschougarna. Gå in i en Stockholmsboklåda och se vilket skolbokslager man nödgas hålla för att vara sorterad efter behov. Det är något abderitiskt. Det är varje om sitt värde medveten lärares ärelystnad att ge ut en lärobok i sitt ämne som naturligtvis är bättre än de som redan finnas. Och egendomligt nog tycks det alltid vara lätt att finna förläggare, vilket väl delvis beror på en viss konkurrens

och delvis på att förf. förespeglar eller garanterar en mer eller mindre säker på kollegialitet och vänskap baserad framgång. I huru många fall denna uteblir skola vi ej tala om. Det är naturligtvis de verkligt gångbara läroböckerna som få betala förläggarens förlust på de misslyckade. Jag tror ej heller att förläggarna äro belättna med det osäkerhetstillstånd som råder till följe skolkollegiernas självbestämmanderätt. Det finns väl knappast två skolor, som använda genomgående samma läroböcker. En lärare föredrar en bok, en annan lärare en annan. Flyttar någon från en stad till en annan kan han vara säker på att han får skaffa barnen nya läroböcker. Och hur ofta är det att två syskon som kanske följa omedelbart efter varandra i skolan kunna använda varandras böcker? Nej, det skall vara nya! Det kommer kanske en ny upplaga med någon obetydlig ändring. Vips måste hela klassen köpa nya böcker och kasta de gamla. Eller man får i nästa klass en ny lärare i samma ämne som vill använda en annan lärobok — samma spektakel! Är förbistringen stor i statens skolor så är den så

mycket större i de privata och i flickskolorna. Här i Stockholm har man ju relativt låga kostnader för detta orimliga lager, men tänk på landsortsstäderna med de höga frakter bokhandlarna ha att betala från Stockholm! Det är brottsligt att ej staten griper in mot detta tyranni. Den lärobok som du ger i Stockholm kan väl i herrans namn även duga i Haparanda, Ystad, Göteborg och Värnamo. Men det tycks ej så. Var och en skall undervisa efter sin speciella bok och de olika läroböckernas antal i vissa ämnen understiga föga skolornas. Det rationellaste vore naturligtvis att beröva dessa tyranner självbestämmerätten. Läroverksöverstyrelsen borde bestämma vilka läroböcker som skulle användas i vart ämne för varje skolkategori i hela landet eller åtminstone i var provins. Herrar lärare ha aldrig tagit hänsyn till föräldrarnas betalningsförmåga och komma heller aldrig att göra det. Därför behövs en tumskruv för deras egoistiska självsväld. Man skall kanske tala om stagnation och hämning av utvecklingen. Att detta ej behöver fruktas, därför har skolöverstyrelsen att sörja.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

EVELINA MOLINDER.
Fru. Stockholm.
80 år den 13 okt.

WENDELA MOE.
Fru. Född Flach.
Hälsingborg.
80 år den 20 okt.

AGNES LILJEBLAD.
Fru. Född Berg.
Sthlm. Intresserad av filantropisk verksamhet.
70 år den 27 sept.

LOUISE von GEDDA.
Friherrinna, Stockholm.
70 år den 7 okt.

ANNA HOFBERG.
Fru, f. Kullberg.
Kvistbro.
60 år den 20 sept.

ULLA LINDER.
Författarinna. Vrigstad.
50 år den 9 sept.

HILDEGARD TAMM.
Målarinna. Stockholm.
50 år den 4 okt.

ANNA CEDERBLAD.
Lärlarinna. Norrtälje.
50 år den 17 okt.

EBBA PALM.
F. Nordenfeldt.
Fru. Stockholm.
50 år den 17 okt.

LIZZIE LIND af HAGEBY.
Författarinna, London.
45 år den 20 september.

TORA GARM-FEX.
Fru, medarb. i St. D. Den talangfulla journalisten har nyligen med Publicistklubbens stipendium f. kvinnl. journalister företagit en studieresa till Island.

EDLA JOHANNA PETERS-
TERSSON.
Frkn. Sthlm. Erhållit Sällskapet Pro Patrias silvermedalj för trohet och flit under långvarig och hedrande tjänst hos avl. major Otto Bäckström.

AMANDA FORSELL.
Född Wentzell. Maka till kassören Olof F., Västavarv.
* 1849. † den 25 aug.

ADELAIDE NAUCKHOFF.
Född av Klint, fru, Skriftställarinna, Stockholm.
* 1847. † den 28 aug.

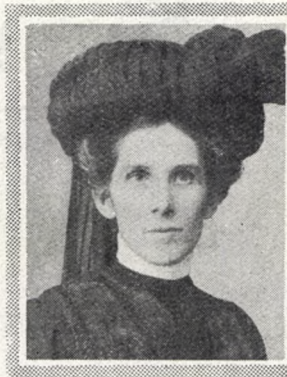
SIE CHRISTIERNSSON.
Fru. Född Valenkamph. Bemärkt skådespelerska och regissör.
* 1859. † i Sthlm den 8 sept.

LUCIE HALLSTRÖM.
Fru, f. Gyllenberg.
Eskilstuna.
* 1860. † den 30 aug.

THERESE ELISABETH BENJAMINSON.
Fru. Göteborg.
* 1867. † den 29 aug.

SIGNE SVINHUFVUD.
Fröken, Södertälje.
Dotter till sjökapt. S. och hans maka f. von Brömssen.
* 1873. † den 27 aug.

ELLEN LÖNEGREN.
Kontorskrivare i postsparbanken, Stockholm.
* 1857. † den 16 aug.

MAJ von SIVERS.
Fru, f. Ramström, Äppelvi-
ken. Gift med dir. C. G. v.
Sivers.
* 1892. † den 5 sept.

Ett värdefullt bruk

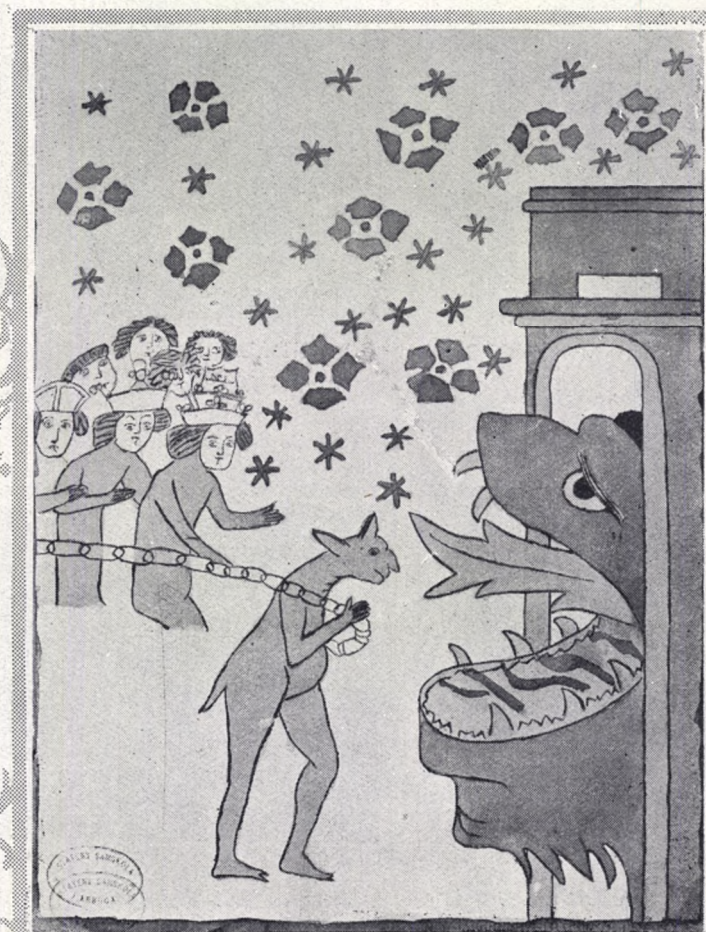
är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-
rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och
sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å
alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

I D U N S U T S T Ä L L N I N G

N U T I D E N S E D D M E D B A R N A Ö G O N .

En studie utförd i Oscarsskolan efter museibesök. Den 17-åriga eleven har väl fått fram Dalamålningens naivitet och omedvetna humor.

Eleverna i Statens samskola i Arboga ha haft ett utmärkt studiematerial i gamla franziskanmålningar i Arboga stads-kyrka, såsom synes av denna studie av en 15-åring.

Här ett prov på studier, som utförts i anslutning till den historiska undervisningen i Majornas Elementarläroverk för flickor i Göteborg. Den lilla egyptiserande konstnärinnan är 16 år.

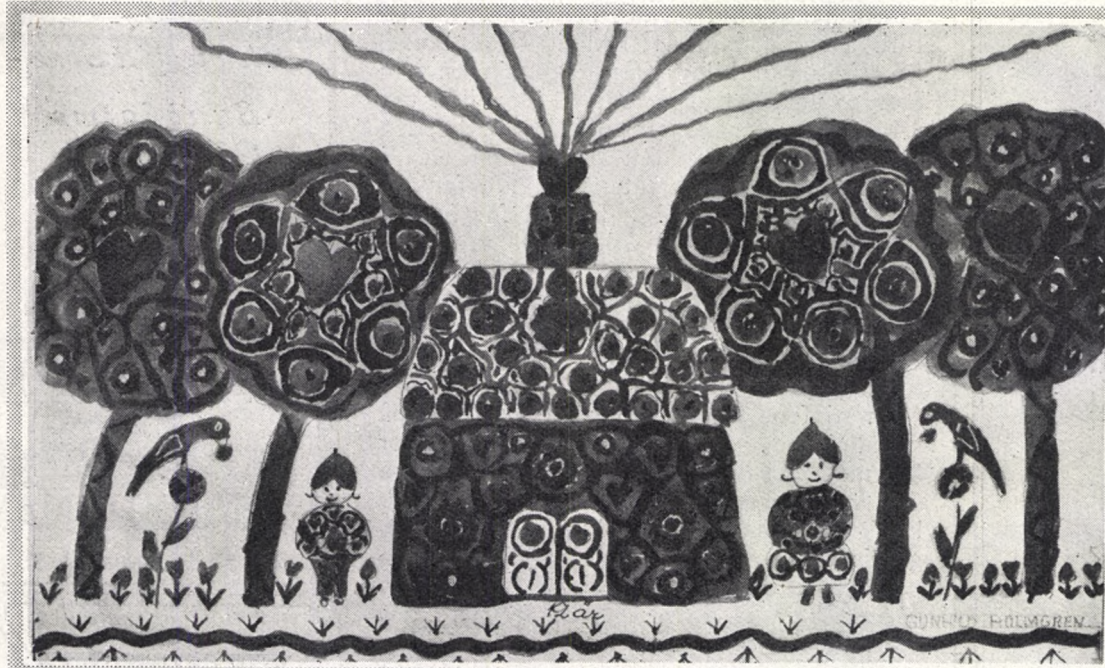
En 13-åring i Sigrid Rudebecks skola i Göteborg visar med denna teckning i akvarell att hon äger både den receptiva och den skapande förmågan. Båda sidorna i barnets begåvning söker som bekant den moderna teckningsundervisningen att utbilda.

En tolvåring i Lyceum för flickor har målat denna akvarell à la Jolin med motiv från gatulivet i Neapel. Den lilla eleven, som tydligen fått en för oss äldre avundsvärd must och saft ur sin geografi, förråder både skapande fantasi och sinne för det dekorativa.

AV BARN TECKNINGAR

EN ORIGINELL OCH ROLIG EXPOSITION.

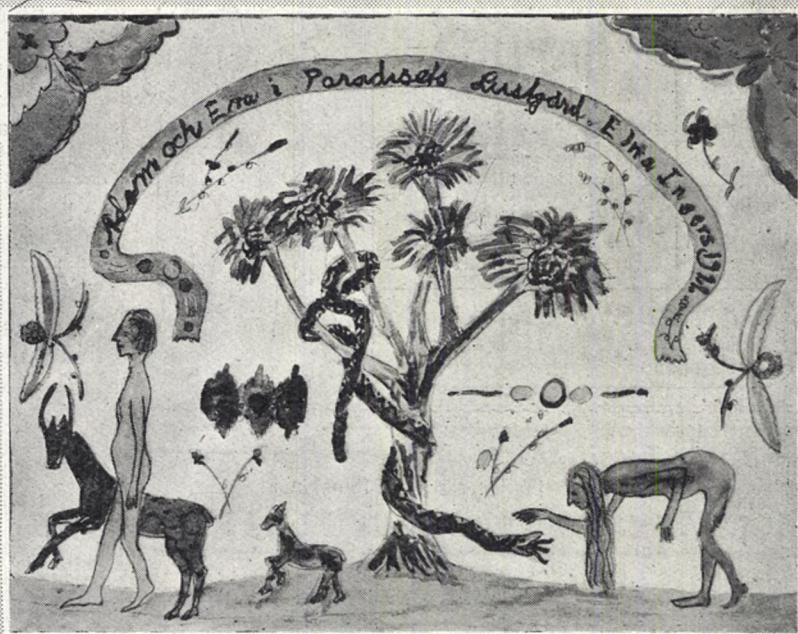
Denna fantasi kring ett sagans pepparkakshus, utförd av en 12-åring i Sigrud Rudebecks skola i Göteborg, befanns vara så stark i färg och dekorativ hållning, att den fått äran tjänstgöra som affisch för utställningen.

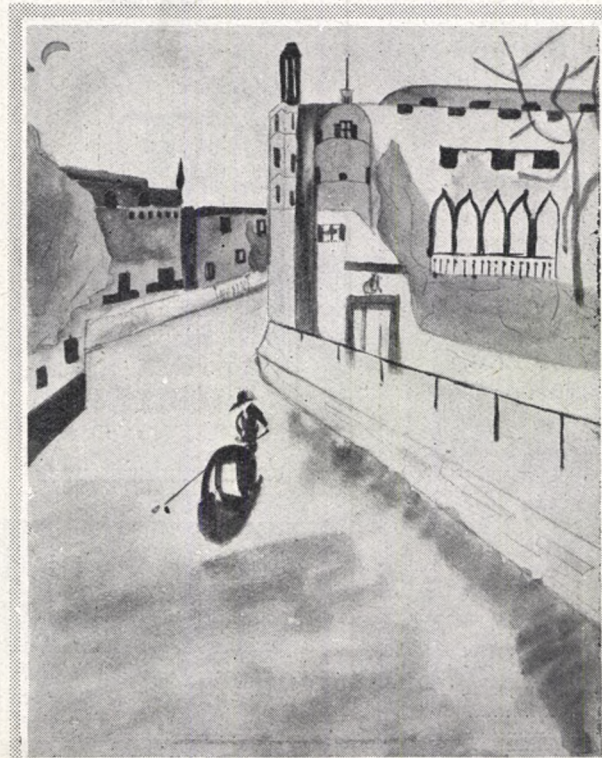
Konstnärsparet Carl och Berta Wilhelmsons yngsta dotter, den 15-åriga Ana, går som man ser över elevstadiet och visar en självständig artistisk talang.

Sagan om »Önskedagen» har av en 13-åring i Lyceum för flickor illustrerats fyndigt och med sinne för det dekorativa. (Foto Holmén.)

En tioåring i Göteborgs Högre Samskola har här målat en skiss till en biblisk fantasi, vilken sedan skall utföras på väv för att jämte andra av elevernas arbeten smycka skolan. Den lilla artisten har tydligen inspirerats av allmogemålningar, men eljes är akvarellen en skapelse av hennes egen fantasi och som sådan ganska märklig.

En 15-åring i Kungsholms Elementarskola har, ledd av fantasien och — geografien, gjort en liten elegant italiensk akvarell.

IDUNS UTSTÄLLNING AV BARNTECKNINGAR, som öppnades på söndagen i Gummesons Konsthandel, Strandvägen 17, Stockholm, är en av de roligaste och originellaste utställningar, som setts på länge. Utställningen har ordnats av fru Charlotte Mannheimer och fru Signe Lönborg från Göteborg. Dessa teckningar visa på ett ypperligt sätt, hur den moderna teckningsundervisningen, bland vars förkämpar fru Mannheimer står i främsta ledet, utvecklar barnets konstnärliga sinne, dess fantasi, iakttagelseförmåga o. s. v. på ett sätt, som den gamla klossritningens män och kvinnor aldrig skulle ha kunnat drömma om. Den princip, som leder den moderna teckningsundervisningens förkämpar är denna: man skall låta barnets eget initiativ, dess

Gahns Tvålar!

Det största urval tvålar finner Ni hos

GAHNS

Begär alltid en **GAHNS TVÅL** och välj sedan den sort som behagar Eder. Ni är då tillförsäkrad ett förstklassigt fabrikat

Vi nämna några sorter:

**Boroglycerintvål, Perubalsamtvål
Lanoiatvål, Borax Benzoëtvål
Lavendeltvål, Äkta Aseptintvål
och Borlanolintvål**

samt parfymade tvålar i alla odeurer

Guldmedalj vid Industriutställningen i Stockholm 1897

HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
UPSALA

SAHLINS
— ESLÖV —
Goss-, Flick- & Barnkläder
för alla åldrar, till alla priser.
Alla höstens nyheter
hos ensamförsäljare å alla
större platser samt hos

SAHLINS Kungsgatan 45 GÖTEBORG
SAHLINS Södergatan 12 MALMÖ

Varje familjeförsörjare
bör bereda sina efterlevande Pension i
ALLMÄNNA ÄNKE- och PUPILLKASSAN
— Grundad 1784 —
Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 - Stockholm

A.-B.
ARKITEKTKONTORET
M. ALVIN
KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 12 - STOCKHOLM

17—25 september

UTSTÄLLNING

fantasi och primitiva uppfattning komma till sin rätt, medan läraren skall stå bakom stödjande. Det är inte meningen att barnet skall göras till en eftersägare, en imitator av de vuxna. Just emedan här icke gjorts något våld på det barnliga, det naturliga har utställningen blivit så strålande. Se bara på de bilder från utställningen som återges på föregående sidor. Den lilla tio-åring, som format sin parafras över den bibliska berättelsen om Adam och Eva i paradiset, har redan fått en tuktad fantasi, som betyder ett andligt kapital för framtiden. Och dessa 12-åringar, som målat akvareller från Italien o. s. v. ha ur sin skolgeografi utvunnit en levande kunskap, som organiskt kommer att växa till en sann bildning, en förståndets och känslans både mottaglighet och självständighet.

Trettiofem skolor äro representerade på utställningen. De flesta Stockholmskolor äro med, och icke blott de högre flick- och samskolorna, utan även Kommunala Mellanskolan och Högalids folkskola. Från Högalids folkskola utställas teckningar, som på ett mycket roande sätt återge sådant som upptar barnens intresse och fantasi: där figurerar Chaplin, där strålar julslyktningen o. s. v. Göteborgsskolorna äro också rikt företrädde och bland andra märkes Göteborgs högre samskola, där just fru Mannheimer själv skött teckningsundervisningen. En särskild uppmuntran få eleverna där genom att de själva få dekorera bönsal och andra salar med på väv utförda målningar.

För resten är hela Sverige representerat genom flickskolor, samskolor och seminarier allt ifrån Ystad och till Haparanda — här bokstavligen talat. Och mellan dessa två ytterpunkter äro följande städer med: Lund, Kalmar, Arboga, Halmstad, Härnösand, Eslov, Skara, Jönköping, Uppsala, Söderhamn.

Några outsiders äro de icke minst roliga. Den 15-åriga dottern till den utmärkte målaren Carl Wilhelmson och hans fru miniatyrmålarinnan Berta Wilhelmson är ju en riktig artist. I ett »porträtt av min fader» framstår hon som den typiske modernisten för att icke säga futuristen, medan andra akvareller visa en mera lättillgänglig elegans. Hon är för resten inte den enda, som företräder de hypermoderna riktningarna. Den andre modernisten på utställningen är — en femårs pys. Han heter Sven-Olof, är son till artisten Erqvist. Hans porträtt av lillebror, av en likvagn (dragen av en röd häst!) och en spårvagn visa på ett dråpligt sätt hur barnen se världen.

En annan femårig konstnär och konstnärsson, som deltar, är Jan Drazda. Han är dotterdotterson till Gunnar Wennerberg och har tydligen både påbrå och originalitet.

Dagspressen prisar utställningen.

Dagspressen har ägnat Iduns utställning av barnteckningar mycket vackra lovord och återgett flera av de utställda sakerna.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Plattsökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17:50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4:25 | Kvartal 4:75

- Steinway & Sons -

**Lundholms
Pianomagasin**

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39.

Göteborg Malmö

SALTSJÖQVARN

KEJSARKRONAN

Det bästa vetemjålet!

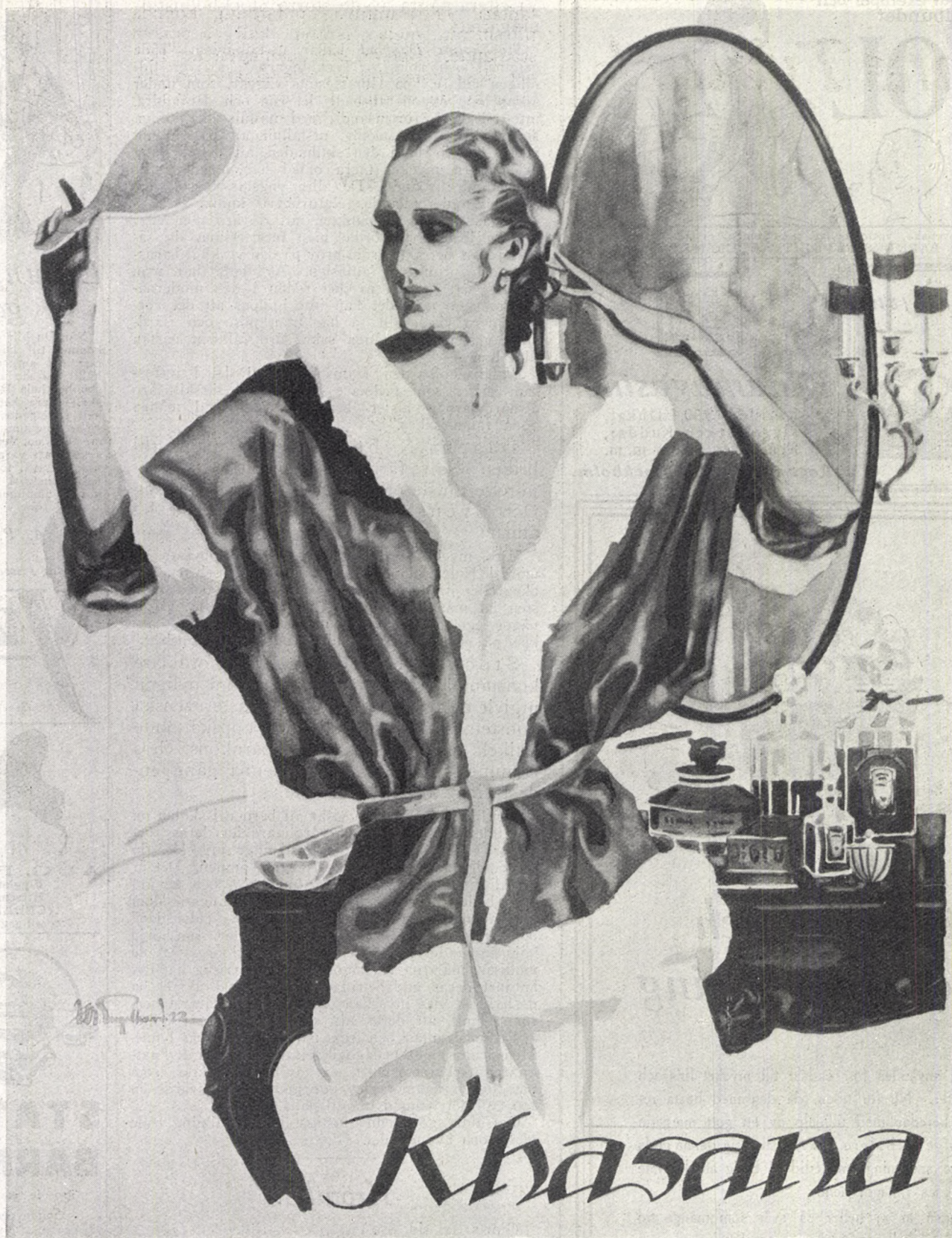
KÖP
OLOF ASKLUNDS
BRÖD
DET ÄR BÄST

KÖP
TANGENS
GARDINER

**Oxygenol-
Tand-Creme**
med vätesuperoxid
Stärker tänder och
tandkött.

Vackra och välgjorda
MÖBLER
GARLSSON & REIGKE
Sibyllegatan 19

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**
Förordas av läkare vid all-
män svaghet, nervositet, över-
anstängning och sömnlöshet.
SALIAS ENDAST I APOTEK

Fulländad Skönhet

är otänkbar, om icke håret får den så utomordentligt viktiga vården. Ett medel av framstående beskaffenhet är

Khasana-Hårvatten

Ljust och klart som medlet självt bevarar Khasana-hårvattnet håret och gör det lätt och luftigt. För att genast efter tvättningen åter göra håret smidigt, använder man

Khasana-Briljantin

Särskilt att rekommendera för damer med sprött hår.

Finnes i flera tusen affärer!

DR. M. ALBERSHEIM / FRANKFURT AM MAIN

Fabrik för finare Parfymerier / Grundad 1892

Representant för Sverige: A. W. Galle, Köpenhamn, Lövstrade 8

Föregå med godt exempel och använd regelbundet

UNOL

TANDCRÈME

"UNOL, den nya, svenska, vattenlösliga tandcrèmen, är genom sin behagliga smak BARNENS FAVORITTANDCRÈME."

Yppersta vetemjöl:

**KALMAR
VAPEN**

KALMAR
ÅNGKVARNS
K.-B.

貨中
店國

Kinamagasinet

Råsiden 3.50, Dukar,
Flygeltäcken, Kuddar,
Konstsaker, Mattor m. m.

Regeringsg. 43 I, Stockholm.
Riks 30 86.

En säsonggrätt och dess tillagning

Smördeg användes förr endast till mycket fina och dyrbara rätter. Nu för tiden, då den med bästa resultat kan beredas med tillhjälp av ett gott margarin som *Melange* eller *Agra växt*, ställer sig denna goda och närande anrättning emellertid så billig att den inte behöver saknas i något hem.

Beredningen är ej heller så svår som många tro — endast en smula uppmärksamhet och tålmod samt naturligtvis prima margarin och mjöl och anrättningen måste bli lyckad.

Vår nyligen utkomna lilla broschyr "AGRAS SÄSONGRÄTT" ger en instruktiv och lättfattlig beskrivning på smördegens beredning jämte recept på *Vol-au-vent* med sluvning och *Bouchéer*. Begär denna broschyr hos Eder handlande och följ de anvisningar som där finnas. Ni skall därigenom övertygas om att *Melange* och *Agra växt* även inom den finare matlagningen kunna fullt ut ersätta det dyra smöret.

Skulle Eder handlande icke ha "Agras säsonggrätt" tillskriv oss och vi sända Eder broschyren gratis

Agra

AKTIEBOLAGET AGRA MARGARINFABRIK
KLARA V. KYRKO GATA 3 B. STOCKHOLM

Vi citera några av de större Stockholmstidningarna:

Stockholms Dagblad kallar utställningen "både originell och rolig". "Teckningarna", skriver tidningen vidare, "på Gummessons väggar, som under årens lopp exponerat både det ena och det andra, inte alltid så förtjusande, äro nästan lika roliga som Albert Engströms utställningar på sin tid voro. Det är bara den skillnaden, att denna gång är humorn mycket mera omedveten, men därför inte mindre roande. De allra yngstas försök äro särdeles underhållande. Naturligtvis kunna de också tagas ur den synpunkten, att de äro mer eller mindre lovande utförda, men mest vinna de säkert på att betraktas som prov på den verkligt barnliga och primitiva fantasien. Av detta har man förstås sett ganska mycket redan i den modernaste konsten, men det kan inte hjälpas att det verkar mera värdefullt så här utan pose och flärdfulla gester, och många saker äro faktiskt nästan lika bra. —

Bland skolbarnen framstå en hel del i intressant dager som tecknare betraktade; särskilt äro elvaåringarnas alster beaktansvärda med många goda fantasiser.

Dagens Nyheter lämnar under rubriken »Naiv färgglädje», en utförlig redogörelse för de principer som lett vid urvalet. Och Svenska Dagbladet skriver bl annat:

"Det mycket rikhaltiga materialet uppvisar en mängd både roliga och duktiga ting, och en del akvareller vittna om att den dysmorfistiska konsten ha många anhängare bland de yngsta, vilkas något egenartade kompositioner ibland föra tanken på en eller annan ultramodernists skapelser."

Stockholmstidningens ordinarie konstanmätlare Erik Blomberg, som nyligen utgivit en översikt över den nyaste svenska konsten, skriver en rolig och uppskattande artikel om »Modernistisk barnkonst hos Gummesson», varur vi för denna gång endast citera följande resumé.

Den lilla utställningen visar att barnen i skolan nu för tiden hade det mycket roligare än deras föräldrar hade det och få självständigt utveckla sin friska, livliga fantasi på intressanta ämnen. Det är märkligt att de små barnen (mellan 5 och 12 år) visa både mera djärvhets och uppfinningsrikedom (se sådana charmant små saker som "eldsvådan" och "frukosten") än deras äldre kamrater, som börja böja sig under auktoritet och abstraktioner. Att de moderna målarna ha något av denna friska naivitet är just deras gudabenådade lycka. Utan tvivel ha de haft en viss inverkan på den yngsta lärarstaben, som funnit, att deras uttrycksätt gett mest frihet åt barnens fantasi och legat närmast för deras lynne. Men denna glada pedagogik visar sig även i de "nyttigare" teckningarna, t. ex. av olika växter, som naturligtvis ha mera levande undervisningsvärde än 100 latinska namn i utantillsläxa.

Oss äldre gör denna lustiga lilla utställning både glada och avundsjuka.

Kronika.

(Forts. fr. sid. 870.)

och framstående konstnärer. Snart randades generalrepetitionen, och fru Lundeqvist var den som vänligt och snällt lärde mig att sminka mig, en konst som jag ännu ej alls kände till. Under hela denna procedur gnolade hon på melodier ur *Carmen* och jag lade märke till vilken vacker altröst hon hade. Jag tror mig också ha hört att hon ursprungligen studerat vid konservatoriet för att bli sångerska men sedan fördragit att ägna sig åt talscenen. Kanske vi då gingo miste om en framstående sångerska, men å andra sidan hade vi ju förlorat en stor skådespelerska. Vilket hade varit bäst?

Äntligen kom den stora premiären. Vilken fest och vilken glans över den vackra, varma, salongen! Kungliga logen med de flesta medlemmarna av kungahuset och den gamle, älskvärde ståtliga kung Oscar i spetsen. Salongen fullsatt från golv till tak av en festklädd förväntansfull publik. Hedbergs storvulna äktsvenska, för oss klassiskt vordna skådespel med den vackra musiken av August Söderman var ju också ett utomordentligt lyckat val för en sådan afton, och det länder Albert Ranft till heder att hans första aera å Svenska teatern den 6

En ung, gammal dam.

När Du blir gammal skall Din dotter komma till Dig och säga: Hur kommer det sig, mor, att Din hy bibehållit all sin ungdomliga friskhet och skönhet hela Ditt liv igenom? Och Du skall svara henne, att förklaringen är helt enkelt den, att Du från Din tidigaste ungdom dagligen begagnat hudcremetvålen Yema. Yema-tvålen är icke avsedd att vara en lyxvärd för de rika, utan en tvål för var och en av oss, en tvål, som alla ha råd att köpa. Yema kostar nämligen blott 1 kr. pr styck. I parti från

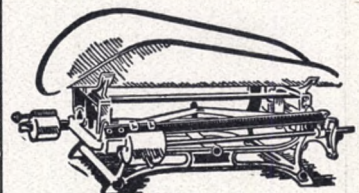
A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker
Malmö
Nederlag i Stockholm och Hålsingborg

Yema

Varje ask innehåller skönhet.

AUG. FÖRSTERS
Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasinet
(CEDERGREEN & C:o)
Regeringsgatan 26, Stockholm

STATHMOS BARNVÅGAR

äro de enda fullt tillförlitliga!

Solida, känsliga, hygieniska.

Säljas eller uthyras genom vår utställning,

Norrmalmstorg 1, Stockholm.
Telefon 2070.

NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS
Nynäshamn.

PERSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning.

Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkoftor, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning:
Fabriksgränd 3. Drottninggatan 21 B,
STOCKHOLM.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Wäfskedsfabrik,
Borås. Rikstelefon 1028.
Exp. till landsorten mot postförskott.

Barn i skolåldern

slita kläder rätt friskt och att hålla dem " snyggt och anständigt klädda" — som det heter i skolreglementet — tager ofta kännbart på familjens ekonomi. Beträffande barnens kläder gäller det i dubbel mått att välja endast det allra bästa. Den säkraste garantien härutinnan vinnes genom att göra alla inköp för deras ekipering i vår avdelning för

Barn-Kläder

för Gossar o. Flickor i alla åldrar.

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.

74 Drottninggatan 74.
Postadress: Stockholm 3.
Katalog sändes på begäran gratis.

Hoffmann's Pianinon

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.

CARL MÖLLER

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Barnens förtjusning är

JAMAICA

BANANER
GODA

Ytterst lättsmälta
Närande.

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning.

maizenagröt

sept. 1898 inleddes med ett högstämt, svenskt drama.

Aftonen blev en stor succès och för mig ett festligt minne för livet. Jag blev dock snart replacerad som Ingalill av en annan ung dam, vem minns jag ej, för att överflyttas till Vasateatern, där min första stora operettroll väntade mig nämligen — Geishan.

ROSA GRÜNBERG-SJÖSTEDT.

Ett flickgymnasium på 80-talet.

(Forts. fr. sid. 874.)

sister, och jag minns egentligen endast två kamrater, som redan under skoltiden på allvar intresserade sig för allvarliga frågor. Men i klassen över mig gick en flicka, som var »urstyv» i matematik och hette Gulli Rossander. Hon och jag utkämpade på en disputation under lektor Höjers ledning en het dust om nödlögnens berättigande, vilket hon till min fariseiska fasa höll styvt på, fast hon var den ärligaste själ jag känt. Nu för tiden heter hon Gulli Petrini, och det namnet tillhör offentligheten.

Vid de äldre kamraternas studentexamen kände man den första aningen om de »bekymmer» och den »förtjusning», som väntade en själv följande år, men, som ofta senare i mitt liv, gjorde jag den erfarenheten, att bekymren blevo mindre och förtjusningen större än jag tänkt mig. Jag hade döpt den förstnämnda sammanbindande gången mellan skolans bägge byggnader till »Suckarnas bro», eftersom det var där, som examinanderna brukade vänta på sin dom efter examens slut. Men när jag själv hunnit till det ögonblicket och stod vid fönstret och såg pingstaftonens sol glittra på Strömmen under Mariahissen, då var hänryckningens tid kommen också för mig. Det var den första, om också inte den sista stora lyckan jag upplevat.

Lydell Walleström

Iduns pristävlan i n:r 37.

1 R

Lösningen av numrets rebus erinrar om en för en tid sedan ganska omtalad politisk händelse. Den som löser rätt och har tur kan för sin lösning få en vacker summa, såsom synes av nedanstående notis om lösning.

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet måste för att komma med i tävlingen vara märkt "Pristävlan n:r 37."

LÖSNING PÅ REBUS I N:R 34.

"Det ovanligt envisa regnet gör att många längta från den oombonade sommarstugan till våningen i staden." Prisen vunnos denna gång av Mia Lindgren, Linghed, och Elin Schultz, Norrköping, som vardera erhållit icke mindre än 29 kr. genom de tävlandes tillskott av ett 15-öres frimärke.

Höstluften och hyn.

Höstluften är alltid rå och fuktig och har ett mindre välgörande inflytande på huden. Man bör därför använda ett medel, som håller den mjuk och smidig. Det yppersta medlet härför är F. Pauli's Ovicula tvål. Genom att använda den vid den dagliga toaletten borttages och förhindras uppkomsten av varje obehag i huden.

F. Pauli's

OVICULA

tvål

Pris 1 kr.

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: **"Extramärket Fenith"**
Växtmargarin: **"Feniths Extra Växt"**

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Läs NYA DAGLIGT ALLEHANDA!

Obs! Avdelningen för kvinnan och hemmet!

Den, som behöver en anställning eller vill tillsätta en plats, bör annonsera den i **NYA DAGLIGT ALLEHANDA**.
OBS! Endast 10 öre per rad. OBS!

Solidar Tvätt-
Extrakt

Det gamla beprövade och välkända tvätt- och rengöringsmedlet.

Märk noga de låga priserna:

1/1 paket 52 öre.

1/2 paket 27 öre.

Solidar har högsta fetthalt och är absolut oskadligt.

Sov ej

när Ni skall till att tvätta!

Det fordras öppna ögon för att få det rätta tvättmedlet.

Triton sparar allt det arbete och alla de kostnader

som äro möjliga att spara vid en tvätt.

Prydlig burk för Triton tvättpulver

Triton kan bevisa

sin absoluta oskadlighet för både händer och kläder.

Triton tvättar allt

från de finaste spetsar till de grövsta arbetskläder.

Effekt

Frälsningsarméns Handelsdepartement

Östermalmsgatan 24, Stockholm
Filial: S:a Allégatan 9, Göteborg

Musikinstrument-, Bok- och Pappershandel. Manufaktur- och korta varor. Res-effekter m. m.

Förstklassiga kvalitéer:
Kaffe. Teer. Kakao. Armé-tvål. Skokräm.

GULDPLATERADE
UR-KEDJOR
VARANTIGAST SHAFULLAST
BILLIGAST
I parti hos Sveriges Ur-
makare A.-B., Sthlm.

Mellins Food

är en världsberömd, lättmält kraftnärings för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

Iduns korrespondensklubb

Personer som önska inleda korrespondens med här nedan angivna märken bland våra läsare, torde adressera sina brev till vederbörande märke, Iduns korrespondensklubb, Iduns Redaktion, Stockholm. Inuti kuvertet bör ligga ett nytt kuvert, frankerat men utan adress och innehållande det egentliga brevet. Detta tillställs adressaten genom Iduns försorg.

Den som önskar inträda i Iduns korrespondensklubb, torde anmäla sig under ovannämnda adress och uppge sitt märke m. m. Anmäningen skall vara åtföljd av 60 öre i frimärken.

Ber härmed att få anmäla mig som medlem i Eder korrespondensklubb.

Jag är 17 år och går i vinter sista skolåret. Trots alla kamraterna i skolan har jag inte en människa, som jag kan tala med. Har kanske ett något tungt lynne, men humor fattas mig inte. Riktigt genuint friluftsliv är mitt största "intresse", teater och musik intressera mig också. Vem vågar, trots denna avskräckande beskrivning, brevväxla med mig? Gammal eller ung, det gör mig detsamma, blott det är någon som kan förstå, att man kan vara en störning vid 17 år.

Gretchen.

Beder härmed få anmäla mig till Eder korrespondensklubb. Är 20 år och elementarbildad. Intresserar mig för teater, litteratur och musik m. m. Som jag är rätt ensam och för övrigt road av brevskrivning, vore jag glad, om någon ville korrespondera med mig.

Stockholmska.

Redovisning.

Iduns fadderbarn:

Förut redov. 490:—. Fru T. Dalgren, Nelhammar 10:—. Summa kr. 500:—.

Amanda Josefsson, Hemstanäs.

Förut redov. 2.325:50. Från trenne givare i Ödeshög 22:—, Kattarps Nya Arbetsförening, Kattarp 50:—. Summa kr. 2.397:50.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Hur skall jag förfara med lackerade möbler, som blivit angripna av någon slags insekt. Det blir små hål här och var i dem. Finns möjligen något medel som också är oskadligt för ett piano.

Bekymrad.

Svar: Vi känna tyvärr icke något tillförlitligt medel. Ni kan emellertid försöka att skära sönder litet gult vax riktigt fint samt lägga det i en flaska med tran, som får stå på ett varmt ställe tills vaxet smälter. Ni skall där-efter ingnida möblerna därmed, Sedan de förut tvättats med vatten och avtorkats. Gnid sedan väl med en ren yllelapp.

E. E.

Fråga: Känner någon av Iduns läsarinor till någon trädgårdsskola i Tyskland.

17 år.

Svar: I Friedrichstadt i Schleswig-Holstein finns en Gärtnerinnen-Lehranstalt. Tillskriv Ad. Ehlers, Friedrichstadt, med begäran om prospekt.

E. E.

Fråga: Finns det något medel, varmed man kan taga bort oljefärgsfläckar på fönsterglas.

Husmoder.

Svar: Ett gammalt beprövat medel är att bstryka fläckarna med grönsåpa, som bör sitta kvar i ett dygn. Även med sodalut bruka de gå att taga bort. E. E.

Miradium.

Radiumforskningens framsteg inom läkarvetenskapen.

Miradiumpreparaten innehålla äkta radium och äro framställda enligt radiumvetenskapens senaste resultat samt noggrant avpassade för den nuvarande generationen, vilket förklarar de förvånande goda verkningar som uppnås med Miradium mot en mängd sjukdomar, såsom gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, ämnesomsättnings- och njursjukdomar, blodbrist, ålderdomssvaghet m. m. Rådfråga er läkare!

Miradium-Salt erhålles på apoteken å kr. 6:50 pr glas. Skriv till Miradium-Generaldepot, Avd. 20, Apoteket Vasens Droghandel, Vitrum, Stockholm, efter Radium-Broschyren, som sändes fullständigt gratis.

FÖR DEN NYFÖDDE. Mödrar med stora fordringar på välsydd utstyrel, erbjudes komplett sådan till kr. 15:— samt kr. 12:—.

Obs! 12-årig verksamhet. Fru E. Caspersson Örebro 1.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Giv mig ett gott råd! Jag önskar att köpa mig ett par lufter vackra och smakfulla gardiner, passande för ett i mörk ton hållet herrum. Tapeten är blå, mattan även blå samt möbelen av mahogny. Vad för sorts gardiner och vilken färg, samt var skall jag bäst köpa desamma?

Fru Ellinor.

Svar: Tillskriv Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm, får Ni det bästa rådet, samt prover å alla upptänkliga gardinsorter.

(Annons)

FRU
ODA BERG
KALMAR.

Pr korrespondens besvaras heminrednings- och möbleringsfrågor. Adresser lämnas på inköpskällor och kostnadsförslag ombesörjes, prover anskaffas och fördelaktiga inköp förmedlas.

Taxa för enkel förfrågan kr. 3:—.

Säljes å Apotek, Sjukv., Parfym- & Drogaffärer
TEKN. FABRIKEN BORE H.A.B.
STOCKHOLM

Utlåtande av
Prof. Martin Ramström.
Se Idun 15/7.

Oatine

I VART OSTADIGA KLIMAT FORDRAR ANSIKTET SÄRSKILD VARD och som tvål och vatten gör huden både torr och sprucken, bör Ni dagligen använda OATINE-CREME. Blott lätt massage och avtorkning, varigenom all smuts avlägsnas och huden blir friskare, sammetslen och vacker.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 3:— och i stor burk med tredubbel innehåll å Kr. 6:—.

Oatine
SNOW

Håll endast tillgodo med OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar.

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 3:— och Kr. 6:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY - Malmö, Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Regipan

Tabletter å 1/3 gr.

verkar snabbt

Nervstärkande, Blodbildande, Kraftgivande

Det är Regipans utomordentligt gynnsamma verkningar, som på kort tid gjort detta preparat så populärt. Det är ej minst dess rika halt av Vitaminer, som så effektivt befordrar stärkandet av nerverna, bildandet av nytt blod samt höjandet av kroppens krafter i allmänhet. Ett generellt välbefinnande ger sig snabbt tillkänna vid användningen av Regipan. Det rekommenderas av åtskilliga läkare. Finnes å alla Apotek till kr. 3:—.

SKOL-KLÄDER

för flickor och gossar.
Slitstarka — billiga!

Skotska flickklänningar 17:75

Matroskostymer för gossar:

ÅR 9 10 11 12 13

Kr. 27:— 28:— 29:— 30:— 31:—

A/B NORDISKA KOMPANIET

Fråga: Kan en flicka, som ej är döpt eller konfirmerad, bli vid äktenskaps ingående vigd av statskyrkopräst. Hon tillhör ej något samfund eller religiös sekt.

Fru Alf-h.

Svar: Ja, det kan hon. Det finns inget hinder i lagen. E. E.

Fråga: Min man (70 år) lider av svår reumatisk värk och skulle då vintern kommer med sin kyla behöva resa till varmare klimat.

Råd mig godhetsfullt var bästa platsen är för att få det tillräckligt varmt och även billigt. Vi hade nästan tänkt någonstades i södra Frankrike och där inrätta oss med eget hushåll, men var?
Svar: En och en halv timmas resa från Florens ligger Bagni di Monte Catini, en liten stad med 15- å 16,000 innevånare med läkare och möjlighet att erhålla logi såväl enkelt som elegant. Säkertligen finnes även möjlighet att åstadkomma eget hushåll. Cirka 20 minuters spårvagn därifrån ligger den bekanta värmegrottan Grotta di Monsummano. Det är en liten ort med enklare möjligheter. Närmare upplysningar om dessa platser kunna lämnas av Iduns Förmedlingsbyrå. E. E.

Fråga: 1) Jag ingick mitt äktenskap 1917 med äktenskapsförord. Kan enligt nya lagen utmätning för min mans skulder göras å min förut innehavda eller sedan med egna medel förvärvade egendom?

2) Har min man rättighet att köpa och sälja fastighet utan min underskrift?

3) Är testamente giltigt utan att lagfaras då det är bevitnat av två personer? L.

Svar: 1) Det beror alldeles på förordets innehåll. Har Ni i samma förbehållit Eder enskild äganderätt till viss egendom, kan utmätning icke göras i denna egendom, dock med undantag beträffande vissa skulder av gemensam natur.

2) Är fastigheten Eder enskilda egendom, har Er man icke rättighet att sälja den utan Ert skriftliga bevitnade samtycke. Likaså om fastigheten ingår i den gemensamma egendom, det sistnämnda enligt den nya lagen. Är fastigheten däremot Er mans enskilda, fordras icke Ert samtycke. Köpa fastighet kan Er man göra utan Ert samtycke.

Vetenskapen och hårets vård.

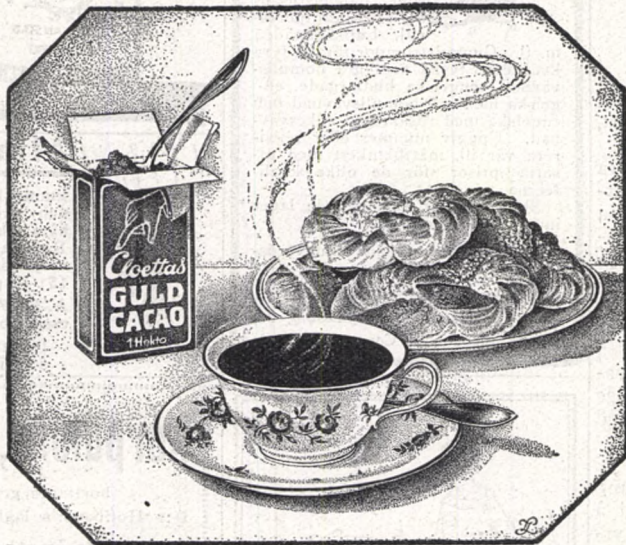
En svensk läkare som undersökt F. Pauli's Azymol-Stimulus konstaterar: "Av alla i handeln förekommande medel för behandling av de parasitära hårsjukdomarna, på vilka hårets avfallande beror, känner jag intet, som vid anställda prov visat sig så verkamt som Azymol-Stimulus. Det befordrar dessutom i hög grad hårets återväxt varför det förtjänar allmänhetens uppmärksamhet."

F. Pauli's

Azymol-Stimulus

3) Testamente kan vara giltigt utan att "lagfaras", om det är bevitnat av två personer. Avlida dessa personer före testator och uppkommer tvist om testamentet, kan testamentet bliva

ogiltigförklarat. Enligt nya prejudikat tillåtes även annan bevisning angående testators sinnenbeskaffenhet m. m. omständigheter vid testamentets upprättande. Försiktigheten bjuder att alltid

Tag en tesked cacao — socker, grädde och vatten efter smak

och Ni har en dryck som inte bara är uppiggande och smaklig utan också hälsosam och närande.

En kopp Cloettas Guld Cacao

är fortare och lättare färdig än en kopp kaffe och den har till skillnad från detta en hälsosam inverkan på mage och nerver. Cloettas Guld Cacao är dock en billig dryck, och en dryck som genom den omsorgsfullaste och mest konstfärdiga beredning av cacao-pulvret söker sin like i fin och fyllig arom. Smaka den och Ni dricker den!

Tag det rätta
Tag Cloetta

Cloetta

sen

ELFSTRÖMS

"Min ungdom, kära barn, visste man redan att tjära och svavel voro utmärkta medel när det gällde att få en vacker hy. De "tjärtvälar" och "svavelvälar" som funnos på den tiden, voro inte behagliga varken till färg eller doft, och någon allmännare popularitet fingo de därför inte. Du och dina jämnåriga äro lyckliga som ha tillgång till ELFSTRÖMS SVAVEL-TJÄRTVÄL N°1. Den är just en sådan tvål, som flickor, mödrar och män behöva."

Idun

Säljes överallt
å 1 kr. pr. st.

ELFSTRÖMS TEKN. FABRIK, GEFLE.

FLORODOL-TVÅL
För Hygienisk Hudvård

Barnens späda hud
är helt naturligt synnerligen känslig för det ofördelaktiga inflytande, som en olämpligt sammansatt tvål medför. Den omtänksamma modern bör därför sorgfälligt undvika allt, som kan skada den rosiga hyn hos de små och därmed deras prägel av hälsa och välbefinnande.

Den tvål, som speciellt ägnar sig för dagligt användande vid barnens hudvård, är Florodol-Tvålen. Ingen annan toalettvål utvecklar vid användningen detta fina, gräddliknande lödder — i sig inneslutande för hudens hälsa betydelsefulla ämnen — som är så utmärkande för Florodol-Tvålen

FLORODOL-TVÅL

låta vittnena vid domstol edfästa vittnesmeningen. E. E.

Fråga: Hur stå lönerna ungefär nu för husföreståndarinnor? Familjen, där jag har plats, består av 8 pers. Det är 5 barn, varav 3 gå i skolan, de andra äldre. Jag syr det mesta av deras kläder, och för övrigt görs allt i hemmet med en jungfrus hjälp. Till byk lejes dock 1 person. Jag har 80 kr. i mån. i lön och undrar nu, om jag självmant skall föreslå nedsättning eller låta det vara vid det gamla. Min arbetsdag börjar kl. 7 och räcker merendels till kl. 8 à 9.

En som aldrig frågat.

Svar: Vi anse icke, att Ni bör nedsätta Edra löneanspråk, då Ni tydligen gör Er förtjänt av 80 kr. i månaden. E. E.

Fråga: Finns någon som kan ge råd och upplysning om hur ung flicka kan erhålla plats i England såsom hjälp och sällskap i hem eller som barnfröken. Vid lön fästes ej stora anspråk. Vore tacksam för upplysningar.

Elisabeth.

Svar: För närvarande är det mycket svårt att erhålla platser i England. Det enda Ni torde kunna göra är att noga studera alla annonser i tidningarna.

E. E.

Fråga: Undrar om Idun ville ge mig råd hur jag bäst kan få litet grundligare utbildning i mönsterritning, ritning på ylle och linne, för hand och maskin. Undrar om sådana kurser anordnas vid någon skola? Vistas i Stockholm under vintern och disponerar rätt mycken tid. Har arbetat i tapisseri-branschen med enklare mönsterritning och överföring men behövt verklig specialutbildning. *Självförsörjande.*

Svar: Tekniska skolan, Mästersamuelsgatan 44 i Stockholm, utbildar mönsterriterskor. Skriv och begär prospekt. E. E.

LÄSARINNORNAS SPALT

Målet.

Målet måste vi ha klart för oss, eller åtminstone någorlunda klart, när vi börjar en vandring.

Men när unga människor offra tid, pengar och krafter på lärdom, sätta sig i skuld för denna lärdoms erhållande, så få de någorlunda ha klart för sig själva vad de vilja med denna sin lärdom. De måste ha ett mål att se hän till. Tanken på målet bör vara det eggande.

Ibland kan själva lärdomen vara liksom en död bokstav. De veta inte vad de skola göra med sin lärdom. Vad de skola begagna den till.

Jag kom att tänka på en ung man, som var mycket begåvad å huvudets vägnar. Han var yrkesarbetare. All hans håg stod till läsning. När han hörde en bok i lärdomsväg annonseras, varken åt eller drack han ibland, blott för att arbeta ihop pengar till att köpa den där boken.

När han så fick den, så förstod han den inte, kunde i alla fall inte tillgodogöra sig dess innehåll. Därtill var han trött till både kropp och själ av de många umbäranden, som han måste underkasta sig för ägandet av boken.

Boken, den så dyrbara och varmt åtrådda boken, glömdes han bort på en eller annan bänk i nägon av den lilla stadens promenader.

Mången ung man, utan pengar och utan relationer sätter till år av sitt liv, sätter sig i studieskuld, går förbi själva livet, blir en störning redan i unga år, för att skaffa sig en lärdom, som, då han har fått den, han inte har

Från första stund

kräver spädbarnets hud en fullt tillförlitlig salva

MILLIDIN-SALVA

På grund av den sällsynt hastiga läkning av hudlöshet, som jag kunnat konstatera vid användning av D:r Lindströms, numera Millidin-fabrikens hud- och sår salva, kommer jag fortfarande att använda denna salva i min praktik, för såväl botande som för att förhindra uppkomsten av dessa och liknande hudåkommor, varigenom mycket besvär vid skötseln inbesparas och barnen även bli lugnare och sova bättre.

Stockholm den 15 maj 1922.

Emma Sanell, Prakt. Barnmorska.

MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillverkare: Millidin-fabriken, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm.

Firma A.-B. GULLBERG & PETRÉ, Luntmakargatan 79.

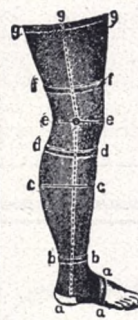
Falu-ättika

Den bästa inläggnings-, mat- och bordsättika som finnes i marknaden!

Tillverkas av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-B.

Gummistrumpan.

Gummistrumpan ej blott åstadkommer en ögonblicklig märkbar lindring vid åderbräck och svullna ben, utan förebygger dessa sjukliga företeelser, som vanligtvis uppträda hos personer vilka hastigt ökat i vikt, exempelvis vid grosser, eller vilka genom sin verksamhet måste gå, stå mycket, såsom handelsresande, restauranthandling, butiksbiträden m. fl. Gummistrumpor föras i fyra kvaliteter: tyska med grå bomullsvävning, engelska hudfärgade, engelska med grå bomullsvävning och engelska med rosafärgad silkesvävning. Uppgiv nummer eller rekviirera vår ill. måttblankett med utatta priser för de olika kvaliteterna.

Största, mest välsorterade lager inom denna bransch.

A.-B. Nils Adamssons Sjukvårdsaffär, Centralpalatset, Stockholm.

Herr- o. Dambutiker, Jakobsg 22, (4:de huset från Centralpalatset).

Kristall PATENT
DET NUMERA FÖRNÄMSTA VETEMJÖLET

A.B. MÅRTE PERSSONS KALVARN
CHRISTIANSTAD
GÖTEBORG
KRISTALL-PATENT

Alla damer

kunna hava smala ben och vrister genom att bära kautschukbandet Radio-actif 2 timmar varje morgon. Pris kr. 15:— pr par.

A.-B. Franska Parfymmagasinet, Stockholm.
Drottningatan 21
5 Hamngatan 5

Korpulens, fetma

borttages genom

D:r Hoffbauer's lagligt skyddade

Avmagringstabletter

Oskadligt och effektivt medel utan iakttagande av diet. Intet Thyroidin! Intet avföringsmedel. Komplet kur Kr. 23:—.

Utförlig broschyr gratis.

Tillhandahålls av apoteken.

Huvuddepot: Elefantens Droghandel, Stockholm.

Giiv Henne en Singer

Vill Ni köpa bra och billigt?

Urklipp, ifyll o. insänd denna kupong i öppet kuvert, frankerat med 5 öre. AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.

Sänd mig genast Eder nya, 334 sidor stora huvudkatalog N:o 86 för hösten och vintern, omfattande tusentals artiklar i manufaktur, korta varor m. m. Jag förbehåller mig att få katalogen gratis och fullständigt portofritt.

Namn:

Bostad:

Postadress:

Köp
"Extra-Asken"
Väg. 400 grm.
Kronor 3:25 pr ask
Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

UNDER SOMMARMÅNADERNA ÄR
Pellerin's
NYA
Margarin
GRÄDDMARGARIN: HÖGSTA MÄRKET. VÄXTMARGARIN: EXTRA VÄXT
oumbärligt i varje hushåll tack vare sin fasta konsistens.

Medisan-tabletter

ett nytt tillförlitligt medel med snabb och säker verkan vid nervsmärtor, reumatism, huvud- och tandvärk m. m. Kliniskt provat å sjukhus. Lätt att intaga då tabletterna hastigt sönderfalla i vatten. Obs! Salicylsyra ingår icke i någon form. Fås å alla apotek.
Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

den blekaste aning om vad han skall använda den till.

Förflutna tider, vi kunna snart räkna dem till det förgångna, överskattade i hög grad det andliga arbetet, lärdomen, det bokliga vetande och underskattade i hög grad det praktiska arbetet.

Nu är det alldeles tvärtom. Det böra alla lärdomssträvande eftersinna.

EBON.

Hur den förståndiga husmodern ordnar vilodagen.

Ett av de tio buden bjuder oss att hålla vilodagen i ära. Det är emellertid icke min mening här, i denna lilla artikel, att tala om den religiösa sidan av saken, jag vill endast dröja ett ögonblick vid den världsliga och berättiga vad ett par förståndiga familjemödrar kommo överens om rörande vilodagen — på ett kaffe-rop härom sistens.

I dessa jäktande tider då hemmets trevnad håller på helt att försvinna, tack vare "utelivets" frestelser, måste man göra något för att främja just denna stämning utan vilken tillvaron är att jämföra med en lång forcerad järnvägsresa — utan de högst nödvändiga vilostunder och uppehåll.

Med "man" förstår jag i detta tillfälle hemmets goda fé, hustrun och modern, i vars intresse det ligger att vaka över sitt rike och dess innevägnare.

Låt vara att hemmets ekonomi kräver att familjens olika medlemmar — med husets herre i spetsen tillbringa största delen av de sex vardagarna utanför hemmet — den sjunde — vilodagen — böra de som en kär plikt viga hemmet och dess trevnad.

Redan vid den tidiga frukosten borde alla familjemedlemmarna mötas söndagsklädda vid det pryddigt dukade bordet. Vardagslivets trivialiteter, gnäll och gräl borde hängas in i de respektiva garderoberna samtidigt med arbetskläderna — och enighet och harmoni åtfölja helgdagsdräkten.

Här är det husets fru som anger "tonen" och med sin auktoritet leder samtalet in i de rätta banorna.

Även om förmiddagen med sina eventuella kyrkobesök, sporttävlingar, matinéer m. m. sprider familjemedlemmarna åt olika håll, böra dock alla så vitt möjligt, samlas till middagen, som husmodern efter bästa förmåga gör så festlig och apptitlig som möjligt.

På det hela taget bör en klok och omtänksam husmoder alltid om söndagen vara förberedd på eventuella besök av husets och barnens vänner, så att hon utan extra besvär och olägenhet kan servera en trevlig kopp kaffe med dopp och en enkel supé. Detta hindrar nämligen man och barn ifrån att söka ut på restauranter och danslokaler, och skapar just den trevnad innanför hemmets fyra väggar som är den bästa motgift mot det skadliga och om sig alltmer gripande dyra "utelivet".

För att söndagen också kan bli en sann vilodag för hembiträdet — trots lite främmande på kvällen bör varje husmoder under lördagen rusta lite kallmat iordning och själv hjälpa till med dukningen och serveringen, som kan göras ytterst enkel och praktisk, och utan att dra ner högar av servis.

Förstår husmodern blott den konsten att göra söndagen till

en oas i veckans enahanda tröttsamma öken för man och barn, även om det personligt skall kosta henne lite extra möda och omtanke, så vinner hon därigenom sin första effektiva seger i kampen för hemtrevnaden — och den kommer säkert att efterföljas av flera i framtiden.

Ja, så tänkte och talade de förståndiga "mammorna" — — —
Tora Randal.

Exemplets makt.

Det finns två slag av exempel, nämligen de efterföljansvärda och de avskräckande. Därmed är ej sagt, att de avskräckande behöva vara dåliga i och för sig. Det finns många i sina egna ögon förtäfliga människor, som i all sin förtäflighet verka på sin omgivning som högst avskräckande.

De egenkära, självgoda, som alltid tycka sig vara bäst i alla avseenden, de verka i längden tråkiga. Deras till alla delar förstklassiga och korrekta uppträdande väcker på något mystiskt sätt ens motsägelselusta till liv och verkar just genom sin förtäflighet ej alls efterföljansvärda. Medan däremot en riktig stackare, som bär sig illa åt på alla sätt, genom sitt exempel verkar upprensande och inger avsky för det onda.

När man tänker rätt på saken, ha även de dåliga exemplen i denna i mångt och mycket goda värld även sin mission att fylla. Man bör därför ej döma dem så hårt, dessa mänsklighetens utlopp för dess dåliga impulser, ty de verka ej enbart ont. Värst äro de mot sig själva och äro just därför desto mer beklagansvärda.

En liten pojke, som hör en annan pojke använda svärord, hör man ofta berätta detta för sin mor och tillägga: "Fy, det skulle jag inte vilja göra!" I det fallet verkar exemplet mera avskräckande och manar det bästa inom gossen, som visar, att han besitter en inre kraft mot frestelsen att göra det onda efter. Det ligger alltid en kraftyttring i förmågan att motstå ett inflytande, särskilt det dåliga inflytandet.

Eller en liten flicka, som alltid är slarvig och värdslös om sitt utseende och sin klädsel eller sina tillhörigheter. De, som ha ambition, väckas av exemplet, de ha för ögonen, att ägna mer uppmärksamhet åt dessa angelägenheter och ej följa det dåliga exemplet. Såge de ej det sämre exemplet, hade de ej något jämförelsematerial och kunde därför möjligen själv förfalla till dylik slöhet. I motsatt fall kan det verka likadant, d. v. s. så, att det bättre exemplet verkar efterföljansvärt.

En drucken man på gatan kan väcka kraftigare avsky för spritmissbruket än den bästa och värtaligaste nykterhetslektion av en, som aldrig smakat sprit. Därför vill jag ej ha sagt, att den druckne skall uppskattas för den mission, han fyller men att han är mera att beklaga för hans egen skull än att förakta, som ligger så nära til hands för den självgode, vilken kanske ej ens kämpat för att övervinna ett uppstigande rusdrycksbegär. Det är lätt för den att döma, som aldrig

— Varför har inte 22 borstat sina skor?
— Inte hunnit, löjtnant.
— Inte hunnit?! Inte hunnit?! När det finns ett sådant skoputsmedel som Viking skokräm, som klarar skorna, innan 22 hinner blinka.

Viking skokräm gör skorna skinande blanka på ett ögonblick och bevarar lädrets smidighet.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast apptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmalt föredrages det av den ömtaligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.45 pr fl.

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

**Bardin's
Perle Sudder
forskonner.**

Blanche - Rose - Chair
Naturelle - Rachel -
Oere - Corail - Rubis
Mauve etc.

Fås i alla Parfymaffärer,
Apotek samt i Kemikalleaffärer.
Engros-Depot
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

M. ZADIGS
prisbelönta neutrala
Lanolin Crème-Tvål

den yppersta av alla Toilette-
tvålar, förlänar huden ung-
domlig friskhet och skönhet.

M. ZADIG, Malmö.
H. M. Konungens Hovleverantör.

M.F.A.

Ett i hela världen
välkänt märke på
BRODÉR-PÄRL-MÄRK;
VIRK-MOULINÉ-
G A R N

Hos N.K. Stockholm, samt i landets
alla väl försedda handarbetsaffärer.
En gros: Vasseur & Nyberg, Reperingsg. 13 Sthlm.

samt hos Systrarna Hultgrens Textilatelj, Axel Hinderssons Eft. och Oscar Beckman, Stockholm.

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1: 50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

bekämpa sina fiender utom och inom sig. Kunnat de ha vilja därtill, möta de det dåliga exemplet med motstånd och efterfölja det goda exemplet. Det åligger föräldrar och uppfostrare att börja arbetet på sina barns själsliga utveckling i så god tid att ej något ogräs hinna slå rot.

Gör man det, behöver man icke vid ett misslyckat uppfostringsresultat skylla ifrån sig på det dåliga exemplet. Vi äga makt att lära av både goda och dåliga exempel i omgivningen. Det är just däri människans styrka ligger.

Signal Berm.

Underliga drömmar.

För många år sedan drömde jag en dröm, som aldrig går ur mitt minne. Jag tyckte, att jag tog av mig huvudet och satte det framför mig på bordet i avsikt att fästa upp håret i en knut i nacken. Det märkvärdiga var, att jag såg mig själv i nacken, men vad jag såg med, det funderar jag på, då jag intet huvud hade på sin rätta plats. När jag skulle sätta huvudet tillbaka, vaknade jag av den obehagliga känsla, som uppkom därav, att skärningsytorna möttes.

En annan dröm var denna: Jag skulle gå ner i källaren med blommor, då det förekom mig, som om jag hindrades att komma fram av varelser, som voro osynliga för mig. Det tog emot, när jag gick på, så att jag måste vända tillbaka med oförrett ärende. När jag skulle gå upp för trappan, var det som om någon hållit mig tillbaka av alla krafter, fast jag ej såg den, som gjorde det.

Ögonblicket efter det jag stängt källardörren, uppfyllt av en o-nämbar fasa, öppnades densamma, och fyra svartklädda kvinnor, som jag kände sedan gammalt, trängde sig ut. De utforo mot mig i förebråelser att jag hållit dem instängda i källaren hela dagen.

Det hemskaste i drömmen var att känna de osynliga varelsernas motstånd och deras dragningar i mina kläder.

Efter det att min man dött drömde jag så sällan om honom, att jag fann mig mera ensam än om jag fått se honom någon gång i drömmen. Förklaringen därpå erhöj jag genom en dröm, som min broder hade. Denne broder umgicks nästan jämt i drömmen med min avlidne man, och detta oroade oss, ty han blev nervös av det. En kväll somnade min broder in och sov endast en kvart men under denna tid hade den avlidne två gånger talat med honom. Bland annat upplyste han, varför han ej kunde uppenbara sig för mig.

"Jag kan ej komma henne så nära" förklarade den döde, och jag fick därav en tröstekälla i den förhoppningen, att en högre makt ville skydda mig för sinnesrörelser.

Hur kan man drömma om saker, som man aldrig tänker på under det dagliga arbetet, och varför återkommer ej sådant under drömmen, vilket man jämt bär på i sina tankar?

Finns det ej mer i universum, än vad de visa kunna förklara?

En man hade drunknat i en älv. En annan man, som bodde 20 mil därifrån, och som aldrig sett den drunknade i livet, såg i drömmen, hur den drunknade fördes bort av strömmen och var han stannade. Han fick ingen ro

mött några frestelser varken utifrån världen eller inifrån sig själv.

Många ömma mödrar frukta mest att sända sina barn till skolor för allt, vad de få se och lära av dåliga kamrater. Jag brukar säga: "Man kan aldrig skydda sina barn genom att avskilja dem, ty på ett eller annat sätt och förr eller senare få de vetskap om världens ondska. Det enda man kan göra är att ge dem sådana intryck från hemmet, att deras goda smak och självkänsla förbjuda

dem att inlåta sig på något mindre trevligt eller opassande. Att rikta deras omdömesförmåga på att själva bestämma, vilka kamrater, som icke utöva demoraliserande inverkan är enda sättet att bevara barnen, men icke genom att skilja dem från allt, som ser farligt ut.

Livet är en strid. Man undviker aldrig dess dnyningar ens, och för många är livet en ständigt kamp mot sig själv.

Det gäller för föräldrarna att utrusta sina barn med vapen att

Apotekare John Lindgrens Kinavin

med eller utan järn, berett av äkta druvvin. Sedan flera årtionden välkänt såsom ett stärkande och stimulerande medel vid svaghetstillstånd, särskilt blodbrist.

Till salu å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

HORROCKSES, CREWDSON CO. LTD., Bomullsspinneri och Bomullsväveri. MANCHESTER.

LONGCLOTHS
FINE SHIRTINGS
SHEETINGS

FLANNELETES
OXFORDS &
HARVARDS

WITHE DRILLS
KHAKI DRILLS
DYED DRILLS

PILLOWCASES
SHEETS
ETC.

Preston and Bolton, Lancashire,

Sysselsätter 6,000 personer.

24.276 hectares.

TILLVERKAR VARLDENS BÄSTA O. FINASTE TYGER.

Representant för Sverige:

C. Olesen Ltd., Højbroplads 4, Köpenhamn.

S. W. 6

BARNENS DAG

I STOCKHOLM DEN 15—16 SEPTEMBER

TOMBOLA-

försäljningen börjar fredagen d. 14 sept.

En vinst 40,000 Kr.

i Svenska Statens Premieobligationer

Högsta nitvinst 50,000 Kr.

■■■■■■■■ Hem efter vinnarens val ■■■■■■■■

Vinstvärde 340,000 Kr.

Lottpris 2 Kr.

I STADION

"Ljungby Horn" lördagen den 15 sept. kl. 8 e. m.

"Under Gyllene Bågar" sönd. d. 16 sept. kl. 1,30 e. m.

"Amorinernas Fest" sönd. d. 16 sept. kl. 8 e. m.

för drömmen, som följde honom natt och dag. Till slut erbjöd han sig att utvisa platsen, där den drunknade fanns, och om vars läge ingen visste, mer än han, som fått uppenbarelse därom i drömmen. På hans anvisning återfanns kroppen, som annars aldrig blivit återfunnen och kommit i graven. Vilken hjälp detta var för de efterlevande, förstär endast den, som förlorat någon kär anhörig genom drunkning och aldrig fått reda på dennes grav. Det är smärtsammast av allt.

Sälunda kunna de obeständiga drömmarna även bli till verklig

nytta och glädje för dem, som fått den sanndrömmandes gåva.

Många gånger kunna de även förutsäga en olycka, som förebyggts därigenom, att drömmen varnat i förväg. Men för den, som ej beaktat varningen, har olyckan skett.

När skall den tid komma, då människan är mogen att börja behandla drömmar med respekt för deras inre sammanhang med vår andliga tillvaro.

Då kanske även de mest oförnuftiga drömmar kunna få sin förklaring.

—e—m.

Gammal, ypperlig huskur mot grått och missfärgat hår är

ÄKTA VALNÖTSDEKOKT

VÄLGÖRANDE — EFFEKTIV — OSKADLIG.

Pris pr flaska 3: 50 + emballage och porto.

Tillv. av leg. apotekaren Fru S. Hellström, Ramnäs.

Döva höra

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**, som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader eller örats olika hörsselförmåga. Förordad av öronspecialister. Oumbärlig för lombohörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas.

Öronmassageapparaten MASSACON botar susning för öronen. ACOUSTICON är den enda elektr. hörapparat som är patenterad, o. lämnas 5 års skriftlig garanti. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St Louis o. den engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Änkedrottningen av England o. Prins Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensamförs. för Sverige: MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Veljersgatan 9, Malmö l. Telefon 4975.

Sydsvenska Banken

Ställning den 31 aug. 1923.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	4,321,262: 78	Aktiekapital	34,000,000: —
Obligationer	9,062,369: 06	Depositions- och kapitalräkningar	80,665,889: 96
Fastigheter	8,790,795: —	Sparkasseräkning	43,684,750: 36
Inventarier	100: —	Giro- o. löpande räkn.	34,407,145: 42
Läneräkning	95,658,631: 64	Postremissväxelräkning	2,578,339: 15
Växlar	42,319,365: 45	Inhemskas banker	8,720,401: 15
Kreditiv- och löpande räknningar	25,265,178: 06	Utländska banker	4,209,071: 26
Inhemskas banker	600,168: 90	Andra räknningar	11,521,112: 13
Utländska banker	7,533,702: 59		
Andra räknningar	26,235,135: 95		
Kronor	219,786,709: 43	Kronor	219,786,709: 43

LEDIGA PLATSER

Senast den 1 okt. finnes plats för en duktig BILDAD FLICKA, att sköta matlagning, baka, m. m. Ej familjemedlem. Eget rum. Vatten, avlopp, elektr. ljus, korkmattor. Svar med löneanspråk, betyg m. m. till "Vänligt bemötande, U. B.", Iduns exp. f. v. b.

Bättre, sympatisk flicka, verkligt duktig, sy- och hushållskunnig, naturläkande, erhåller genast plats som hjälp och sällskap till reumatisk, klen, barnlös, bild. fru å litet lantställe i naturskön trakt, 1 mil från Östersund. Hjälp till grovsysslor. Vänligaste bemötande. Svar med foto och rek. till "Ordningsälskande", Iduns exp. f. v. b.

Plats finnes ledig för **ung, ordentlig flicka,** som är villig och kompetent att läsa med två gossar i ålder 6 och 8 år samt deltaga i alla i ett hem förekommande göromål. Svar till "Ingeniör", Iduns exp. f. v. b.

Två pålitliga flickor få plats att sköta hemmet i tjänstemannafamilj. Den ena bör vara kunnig i matlagning, bakning och alla hemsysslor. Den andra bör vara van vid barn samt kunnig i sömnad och handarbete. Lön efter överenskommelse. Endast dem som har goda betyg och rek. göre sig besvär. Svar till "Kamrater", Iduns exp. f. v. b.

Barnkär, praktig flicka, fullt kunnig i ett bättre hems skötsel och som vill åtaga sig ensamjunge- och syster, med hjälp en dag i veckan, får plats 1/10 i mindre familj. Ej eget rum. Uppgift om ålder och lönepretentioner sändas till "N. N.", Iduns exp. f. v. b.

Bildad flicka frisk, arbetsam och ordentlig önskas 1 okt. till bekvämt inredd liten villa för att deltaga i alla hushålls sysslor. Eget rum. Viss ledighet. Rekomm. önskas från föregående plats. Svar till "1:sta okt. B. M.", Iduns exp. f. v. b.

Guvernant, undervisningsvan, erhåller anställning i enkelt lantbrukshem i södra Skåne, att läsa med 12-årig flicka, och att giva pianolektioner. Svar med betygsskr., foto o. löneanspråk under adress "A. Å. 15 sept.", Iduns exp. f. v. b.

Hushållerska, ej för ung, får god plats 1 nov. att ensam sköta 3 personers hushåll, och vara husmodern behjälplig med skötseln av en 4-årig flicka. Helst sykkunnig. Svar med betyg, foto och lönepr. till "Eget rum", Iduns exp. f. v. b.

Ensamjungfru kunnig och frisk får plats snarast i liten fam., mod. villa, 15 min. spårväg fr. Stockholm. Eget rum. Hög lön vid kompetens. Svar med betyg, foto och referenser till "Fru A. R.", Iduns exp. f. v. b.

Var finnes den flicka som med ansvar och ordning vill åtaga sig vården, skötande och sysselsättandet av tre barn i åldern 7 och 12 år. Den reflekterande härå bör vara kunnig i sömnad. Svar med upplysning om ålder, löneanspråk och referenser till "E. B.", Iduns exp. f. v. b.

En barnkär, enkel och ordentlig flicka från gott hem, i ålder 22-25 år, kunnig i sömnad samt villig deltaga med värjehanda, erhåller 1 okt. god plats som Barnfröken å 5 barn (minsta snart 5 år) i landsortsstad. Husa och kokerska finnas. Svar med foto, betyg o. lönepret. till "Pålitlig", Iduns exp. f. v. b.

Barnkär flicka, c:a 25 år, kunnig i enklare matlagning samt sömnad erhåller god plats omkring den 20 dennes, som husmors pålitliga hjälp i familj med 3 barn om 14, 11 och 2½ år. Svar till "Köpmansfamilj", Iduns exp. f. v. b.

Ung flicka erhåller plats att vara behjälplig med förekommande göromål. Helst något kunnig i matlagning. Jungfru finnes. Event. anses som familjemedlem. Svar till "A. B. 1923", Iduns exp. f. v. b.

Bildad flicka kan 1 okt. få plats i god familj i Gävle, med åliggande att läsa läxor med och vårda fyra barn i åldern 5-12 år, samt i övrigt gå frun tillhanda. Kokerska och husa finnes. Svar med betygsskrifter samt uppgift å ref. och löneanspråk till "Undervisningsvan", S. Gumælius' Annonnsbyrå, Gävle f. v. b.

Jungfru

van vid barn samt husliga sysslor (ej matlagning), proper och ordentlig samt med goda betyg, erh. plats i gott hem i Göteborg. Svar till "Husjungfru", Iduns exp. f. v. b.

Bildad flicka

kan få plats som husmoders hjälp på gård i Skåne. Svar med rekommendationer till "Familjemedlem 23", Gumælius' Annonnsbyrå, Malmö.

Person,

kompetent att självständigt sköta litet, lättskött hushåll, kunnig i sömnad, erhåller plats i familj i Stockholm 1 okt. el. senare. Svar till "2 personer", Iduns exp. f. v. b.

Till Kristiania.

Ung, anspråkslös och barnkär flicka sökes som ensam hjälp till vänlig svensk husmor 1 okt. Två barn. Svar helst m. foto till Fru Ing. Jörstad, Trudvang 5 B, 2 tr., Kristiania.

Väverska.

Befattningen som väverska vid Vadsena Hospital och Asyl kungöres härmed till ansökan ledig.

Begynnelseavlöning kr. 1,680:—. Avlöning i övrigt enligt Kungl. kungörelsen den 31 December 1921 (S. F. S. 778/21.)

Ansökan åtföljd av betygsskrifter och åldersbevis torde inlämnas till Hospitalskontoret före den 27 September 1923. Friskbetyg avlämnas efter anmodan. Upplysningar lämnas å Hospitalskontoret varje helgfri dag kl. 10 f. m.—2 e. m.

PLATSSÖKANDE

Gihls Sjuksköterskebyrå, Jungfru, 31, Stockholm. Ansk. såväl exam. sjuksköterskor som anspråksl. vårdarinnor och sjukhusbiträden. Obs! Andrad adr. och tel.-nr. Rikstelefon 72075.

18 års barnkär flicka från gott hem önskar plats i liten familj helst i Stockholm att hjälpa till med förekommande göromål. Svar till "Vilg", Box 36, Tierp.

Kvinnlig trädgårdsmästare söker plats till 1 nov. eller senare, att sköta trädgård vid villa, större pensionat eller hem, goda rek. År villig att deltaga i husligt arbete under vintern o. s. ö. Tacksam för svar till "1923", Iduns exp. f. v. b.

En 17 års flicka, som genomgått 5 klasser i läroverk, något kunnig i musik och maskinskrivning önskar som familjemedlem plats i god familj för att deltaga i förekommande göromål under husmoders ledning. Svar till "A. W. 1:sta okt.", Iduns exp. f. v. b.

Bättre 22-årig flicka önskar mot fritt vivre komma i god familj, där jungfru finnes som husmoders hjälp och sällskap. Svar märkt "Halländska", Iduns exp. f. v. b.

20-årig tyska önskar mot fritt vivre i prästgård ev. herrgård, helst i Sthms närhet under duglig husmoders ledning lära matlagning och deltaga i alla husliga sysslor. Svar till "Familjemedlem", Dag. Nyh., Hornsgatan 1, Stockholm.

Plikttrogen, ordentlig flicka önskar plats som hjälpare åt äldre dam. Kunnig i husliga sysslor och enklare matlagning. Tacksam för svar märkt "Plikttrogen september", Iduns exp. f. v. b.

18-19 års flicka önskar plats till 1 nov. hos liten familj eller ensam person. Betyg finnes. Svar till "Vänligt bemötande", Ludvika p. r.

I trevligt prästhem önskar ung, bildad, musikalisk flicka sysselsättning mot någon mindre lön. Goda referenser. Svar till "A. L. E.", under adress S. Gumælius' Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. 28:de årskursen.) Begär prospekt! Stockholm, Hölländaregatan 3.

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet. Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

D:r A. Karsten Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsgatan 60, Stockholm Behandling av reumatiska åkommor.

Ny kurs Massage och Sjukgymnastik (23:dje utbildningskursen) börjar den 15 sept. Begär nytt, illustr. prospekt. Göteborgs Gymnastiska Institut. Östra Hamngatan 45, Göteborg I.

Gymnastikdirektörsexamen avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept. Prosp. Major J. G. Thulin, Lund.

Undervisningsvan, elementärbildad flicka, som vist. i Tyskland för språkstudier, önskar sig plats som guvernant och hjälp i hemmet. Svar till "E. P.", Bohuslänningens annonskontor, Uddevalla.

Kindergarten. Lärarinna utex. i år söker anställning i skola eller familj. Svar till "Kindergarten G. E.", Annons-Krantz, Göteborg.

Ung dansk dam, Lantbrukardotter, som vill lära känna svenska förhållanden och svensk natur, söker plats helst i högstskoleintresserade kretsar i november. Skicklig i sömnad och alla husliga sysslor. Eventuella anbud med utförliga upplysningar och lönevillkor torde benäget sändas till Sigrid Pedersen, p. t. Gl. Kongevej 15 A, 1 tr., Köpenhamn B.

Ung bildad flicka önskar plats som hjälp och sällskap i god familj eller hos äldre dam. Kunnig i sjukvård. Språkkunnig. Svar till "Pålitlig M. F.", Iduns exp. f. v. b.

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

I ett finare flickpensionat i Clausthal i Oberharz kunna ännu några unga flickor ur goda familjer emottagas. Skolbildning meddelas och hushållsundervisning lämnas. Tillfälle till vintersport och sällskapsliv. Prospekt mot porto. Inackordering kr. 75:— å 100:— pr månad. Frau Assessor Grotrian, Clausthal i Oberharz, Tyskland.

Sjuka och äldre erbjudas god vård och inackordering i ett litet vilohem i Södertälje. Ref. av läkare. Svar till "God vård", Iduns exp. f. v. b.

Pensionat GLÄNTAN LEKSAND

är öppet året om. Vackert läge vid foten av Kärringberget. Väl skyddat för nordliga vindar. Lämpligt för vila och rekreation. Hjälpens. 5:—50—6:—50 kr. pr dag. Tel. Leksand 79.

Inackordering i prästgård till dagspris 3 å 4 kr. Svar till "B. T. L.", Iduns exp. f. v. b.

Studentska önskar rum, helst helinack. i Hälsingborg f. o. m. 1 okt. Svar till Greta Dahlman, Generalsg. 2, Malmö.

Goda lektioner i olika ämnen

såsom: språk, musik, målning, handarbete, sömnad, matlagning m. m. m. m. Se Kvinnligt Yrkesregister, som erhålles i boklädorna samt å Kv. Yrkesregist:s expedition, Vasagatan 50, Stockholm. Pris 3 kr.

Teleborgs Hjälpension f. flickor (f. d. Ariansbergs)

Språk- och Hushållsskola å Teleborgs slott. Högst beläget i skog vid sjö, 3 km. från Växjö. Modern inredning, komfort, värmeledning. Undervisning enligt flickskolans kurs i alla skolämnen t. o. m. 8:de klassen samt i musik. Särskild kurs för unga flickor, vilka önska lära hushåll och all slags sömnad samt förkovra sig i språk. Exam. skolköks- och handarbetslär. Infödda språklär. Prospekt på begäran. Teleborg, Växjö. Rt. Växjö 199. ELSA KJELLANDER — EL. KIRSH.

Bergsbrunnaskolan

(centralt och vackert belägen, nära Uppsala) börjar längre och kortare kurs d. 22 aug. Grundlig undervisning i matlagning, bakning, konservering, slakt, vävnad och sömnad m. m. Valfrihet i undervisningen! Tidsenliga metoder! Trevligt hemliv! Prosp. på begäran. Postadr. Bergsbrunn. Rikstel. nr. 10.

Inackordering i Tyskland erhålles för längre eller kortare tid hos Frau Dir. Lange, Sedanstrasse 1, Jena (Thür.). Upplysningar lämnas av frk. Ida-Maja Eliasson, Malen.

Löderups Vävskola. Ny kurs i konstvävnad börjar den 1 november. Prospekt sändes på begäran. Tel. 30. Anna Andersson.

Osby Hushållsskola.

Undervisning i finare matlagning, bakning av finare småröd och tårter, konservering, slöjd m. m.

Nästa kurs börjar den 12 okt. Kostnader i ett för allt 232 kr. Prospekt fritt på begäran. Rektor E. BROLIN, Fack 5, Osby.

SPRINGMASK kan endast utrotas med ett ofarligt men osviktigt medel "Cedol" från "Syster Elisabeth", postfack 805, Stockholm. Sändes mot postförskott 4 kr. plus porto. Bruksanvisning och tillförlitliga intyg medfölja.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkte och så mycket efterfrågade härtvättet mot grått hår som förhindrar härfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelins Parfymmagasin, Malm-torgsgatan 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Riks och Sthlmstel. Norrviken 214. Pris 6:— kr. + porto.

Utmärkta organ för annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Nyheter.
Avesta: Avesta-Posten.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Tidning.
Eksjö: Eksjö-Tidningen.
Engelholm: Engelholms Tidning.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
Falun: Falu-Kuriren.
Filipstad: Filipstads Tidning.
Gävle: Gelle-Posten.
Göteborg: Göteborgs Dagblad.
Halmstad: Hallandsposten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.
Härnösand: Härnösands-Posten.
Jönköping: Smålands Allehanda.
Kalmar: Barometern.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.
Landskrona: Landskrona-Posten.
Linköping: Östgöten.
Ludvika: Ludvika Tidning.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Malmö: Skånska Aftonbladet.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Mora: Mora Tidning.
Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Piteå: Norrbottens Allehanda.
Skövde: Skaraborgs Läns Annonnsblad
Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
Strängnäs: Strengrnäs Tidning.
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Säter: Sätters Tidning.
Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Uddevalla: Bohuslänningen.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Uppsala: Tidningen Uppsala.
Visby: Gotlänningen.
Västervik: Västerviks-Tidningen.
Västerås: Westmanlands Allehanda.
Växjö: Nya Växjöbladet.
Örebro: Örebro Dagblad.
Östersund: Östersunds-Posten.

ÖVER HELA STOCKHOLM

återfinner Ni Stockholms Allmänna Restaurant A.-B:s populära restauranter. Samtliga utmärka sig för förstklassigt kök, facila priser, hemtrevliga, väl hållna lokaler samt van och uppmärksam be- tjäning. Då Ni besöker Stockholm, intag Edra måltider å KRONPRINSEN, STADSHUSKÄLLA- REN, PELIKAN, ÖSTERMALMSKÄLLAREN, REISEN, W. 6, SÖDERN, S. H. T.

STOCKHOLMS ALLMÄNNA RESTAURANT AKTIEBOLAG

Gyllenhammars
HAVRE-GRÖT
måste jag ha först av aftt!

GÖTA KANAL

SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

Lämplig tur till och från Jubileumsutställningen i Göteborg
I klass passagerareångare
Utmärkt restauration

Begär turlista och prospekt
ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
GÖTEBORG - STOCKHOLM

HÄKANSSON
NABO
Gör inte Er själva en "björntjänst"

genom att använda skarpa tvättmedell Dåliga tvättpulver är sämre än inga ty de förstöra tvätten. För Eder dyrbara tvätt är endast det bästa bra nog, använd därför

NABO

som är fullkomligt oskadligt för tvätten, hur Ni än använder det. Bästa verkan gör dock NABO, om det användes enligt bruksanvisningen: smutsen löser sig av sig själv, 1/10 av det tunga arbetet bortfaller, all borstning, skrubbing och slitning av tvätten blir onödig.